

ΝΕΑ ΕΠΟΧΗ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΟΡΗΣΙΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

ΙΔΡΥΤΗΣ

ΑΘΗΝΑΙ

ΔΙΕΥΘΥΝΕΤΑΙ

ΙΩΑΝ. ΗΡ. ΜΑΛΛΩΣΗΣ

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1924

ΥΠΟ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΩΝ

ΕΤΟΣ Γ' ΠΕΡΙΟΔ. Β'

25 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1927

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΤΑ ΠΟΛΕΜΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΤΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Β'.

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ
ΠΑΤΡΙΣΤΕΥΟΥ

Κ.

ΕΙΔΙΚΟΥ
ΓΟΥΡΝΕΤ

ΣΤΡΑΤΑΡΧΟΥ ΖΩΦΡ

ΑΔΑΜ. ΠΟΛΥΖΩΓΙΔΟΥ

Ι. Π. ΧΡΥΣΑΝΘΟΠΟΥΛΟΥ

Κ. Ι. Κ.

— Γεγονότα και Σχόλια

— Εξωτερική εβδομάς

— Εσωτερική εβδομάς

— Τα καλύμματα της Έθν. Τραπέζης

— Η δράσις του εν Ελλάδι

— Η μεγάλη μάχη του Μάρνη

— Το Ινστιτούτον Οδλιαμστάουν

— Η Έθνικότης

— Η αρχαία τραγωδία

— Άλληλογραφία. — Ενδόσεις κλπ. κλπ,

ΓΡΑΦΕΙΑ ΣΤΑΔΙΟΥ 24

ΔΙΑ ΤΟΥΣ κ. κ. ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΣ

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝ ΘΕΡΜΩΣ εις τούς καθυστερούντας τας
συνδρομάς των όπως σπεύσουν και έμβάσουν αυτάς, ίνα
περιληφθούν εις τούς καταλόγους των δικαιουμένων εις
τήν δωρεάν λήψιν του Βου τόμου και μη στερηθούν του μνη-
μειώδους τούτου βιβλίου

ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΔΗΜ. ΓΟΥΝΑΡΗ

ΝΕΑ ΕΠΟΧΗ

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ Δρ. 150

ΕΞΑΜΗΝΟΣ » » 75

ΕΤΗΣΙΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚ. (γενικώς) λ. 1

» ΑΜΕΡΙΚΗΣ Δολλάρια 5

Εξάμηνοι συνδρομαὶ Ἐξωτερικοῦ καὶ τριμήνιοι Ἐσωτερικοῦ δὲν γίνονται δεκταί.

— Διὰ δημοσιεύσεις ἀγγελιῶν ἰδιαίτε-
ραι συμφωνίαι.

— Τὰ ἐμβάσματα ἀπεσθύνονται δι' ἐ-
πιταγῆς πρὸς τὴν διεύθυνσιν.

— Διὰ πᾶσαν ἀνωμαλίαν περὶ τὴν
ἀποστολὴν τοτοῦ φύλλου οἱ κ. κ. συνδρο-
μηταὶ παρακαλοῦνται ν' ἀπεσθύνωνται
πρὸς τὴν Διεύθυνσιν.

Αἱ συνδρομαὶ κατὰ κανόνα ἀπαράβατον εἶναι ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑΙ

ΠΡΟΣΕΧΩΣ

ΘΑ ΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΗ Ο Β' ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ Δ. ΓΟΥΝΑΡΗ

ΘΑ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΗ

— Τὴν ἄφιξιν τοῦ Γούναρη εἰς τὴν Ἑλλάδα τῷ 1920 καὶ ὁλόκληρον
τὸν μνημειώδη προγραμματικὸν λόγον τῶν Πατρῶν καὶ ἄλλους λόγους του.

— Τὴν πολιτικὴν μονομαχίαν Γούναρη Βενι-
ζέλου ἐπὶ τοῦ Δικαστικοῦ ζητήματος. — Τὰ κεί-
μενα τῶν δηλώσεων Βενιζέλου—Γούναρη. — Ὁ
Γούναρης ἀρχηγὸς τοῦ ἀγῶνος.

— Τὴν ἐκλογικὴν περίοδον, τὴν νίκην τοῦ ἀν-
τιβενιζελισμοῦ, τὴν ἐπάνοδον τοῦ Κωνσταντί-
νου κ. τ. λ.

— Τὸ ἔργον τῆς Γ' Ἐθνοσυνελεύσεως. —
Μνημειώδεις ἀγορεύσεις τοῦ Γούναρη. — Τὰ
στρατιωτικά, πολιτικά καὶ διπλωματικά γεγο-
νότα κλπ.

— Τὴν Μικρασιατικὴν καταστροφὴν, τὴν ἐκ-

κορήν τῆς ἐπαναστάσεως Πλαστήρα. — Τὴν σύλληψιν καὶ φυλάκισιν τοῦ
Γούναρη καὶ τῶν συντρόφων του. — Τὰ προηγηθέντα τῆς δίκης κλπ.

— Ὁλόκληρον τὴν δίκην τῶν πολιτικῶν (σελίδες 350).

— Τὰ προηγηθέντα τῶν τουφεκισμῶν. — Τὴν περιγραφὴν τοῦ φρικώ-
δους δράματος κλπ. κλπ.

ΝΕΑ ΕΠΟΧΗ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΟΡΗΣΙΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

Ἱδρυτής : ΙΩΑΝ. ΗΡ. ΜΑΛΛΩΣΗΣ

ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

23 Σεπτεμβρίου 1927

Ἦτον ἐντελῶς περιττὸν νὰ προβῇ ὁ κ.
Γ. Στρέϊτ εἰς τηλεγραφικὴν διαμαρ-
τυρίαν, δι' ὅσα τὸ «Ἐλεύθερον Βῆμα»
ἐδημοσίευσεν ἐναντίον του, περὶ δῆθεν
ἀντενεργειῶν του εἰς τὰς προσπάθειάς
τῆς Ἑλληνικῆς ἀποστολῆς ἐν Γενεύῃ,
καὶ δι' ὅσα ὅμοια ὑπηνίχθη τηλεγραφι-
κῶς. Μιχαλακόπουλος περὶ αὐτοῦ
καὶ ἄλλων ἐπεκόντων ἀντιβενιζελι-
κῶν, ἐκ τῶν εὐρισκομένων ἐν Ἑσθῶπῃ.
Ἦτον ἐντελῶς καὶ ἀπολύτως περιτ-
τὸν, διότι ὁ μὲν κ. Στρέϊτ εἶναι γνωστό-
τατος εἰς τὸ πανελλήνιον καὶ τὸν ἔξω
κόσμον ὡς χαρακτήρ ἀτομικὸς καὶ ὡς
χαρακτήρ ἐθνικὸς, ὡς ἀνὴρ ἀπολύτου ἡ-
θικότητος καὶ βαθυτάτου πατριωτισμοῦ
ὁ δὲ βενιζελισμὸς εἶναι ἐπίσης γνωστό-
τατος καὶ εἰς τὸ πανελλήνιον, καὶ παντα-
χοῦ τοῦ κόσμου πλέον, ὡς ἡθικοῦ περι-
εχομένου ἀκριβῶς ἐκείνου, τὸ ὁποῖον ἐ-
πιχειρεῖ σήμερον νὰ ἐμφανίσῃ ὡς χαρ-
ακτηρίζον τὸν κ. Στρέϊτ. Ὁχι ὁ κ. Στρέϊτ,
ὁχι ὁ κ. Μάξιμος, ὁχι οἰοσδήποτε ἐκ τῶν
ἀντιβενιζελικῶν Ἑλλήνων ἔστω καὶ ὁ
ἐσχάτος κοινωνικῶς, ἔστω καὶ ὁ μᾶλλον
ἐπικριτέος ὑπὸ οἰανδήποτε ἄλλην ἐπο-
ψιν, ἀλλὰ μόνον ὁ Βενιζελισμὸς, μόνον
οἱ βενιζελικοὶ παράγοντες, καὶ πολιτικοὶ
καὶ στρατιωτικοὶ καὶ κληρικοὶ, πιστοὶ
πάντοτε εἰς τὸ παράδειγμα τοῦ ἀρχηγοῦ
τῶν θὰ ἠδύναντο κατὰ πᾶσαν ἐθνικὴν
περίστασιν νὰ κατηγορηθῶσιν εὐλόγως
καὶ βασίμως ὡς ἐπαίσχυντοι καὶ κυνι-
κοὶ ὑπονομευταὶ καὶ τῶν ὑψίστων καὶ
πολυτιμωτάτων ἀνόμῃ ἐθνικῶν συμφε-
ρόντων, ἐφ' ὅσον θὰ διεχειρίζοντο ταῦτα
οἱ πολιτικοὶ τῶν ἀντίπαλοι. Μόνον ὁ Βε-
νιζελισμὸς ἐπεξήτησε πάντοτε πολιτικὴν

ἐπικράτησιν διὰ τῆς καταπροδόσεως καὶ
ἀδελτήσεως τῶν πάντων. Ἡ ἀσυνειδησία
εἶνε ὁ κύριος καὶ ἰδιόκτητος χαρακτήρ
τοῦ βενιζελικοῦ συγκροτήματος. Τίπρω-
τον καὶ τί ὕστερον νὰ παραδῇ κανεὶς;
Ὅταντ' ἔθνος εἶχεν ἐπιρριφθῇ ὁλόκλη-
ρον ἀπὸ τοῦ 1920 εἰς τὸν μέγαν καὶ τε-
λειωτικὸν ἐθνικὸν ἀγῶνα ἐν Μικρᾷ Ἀ-
σίᾳ τὸν ὑπὸ τοῦ βενιζελισμοῦ προκλη-
θέντα ὁχι καὶ ἐθνικῆς σκοπιμότητος, οὐ-
τος, διὰ τῶν σκορπισθέντων εἰς τὴν Ἑθ-
ρώπῃν ὑπὸ τὴν κατάραν τοῦ Ἑλληνικοῦ
Λαοῦ παραγόντων του, μαινόμενος ἀπὸ
πνεῦμα ἐκδικήσεως κατὰ τοῦ Λαοῦ τοῦ-
του, συκοφαντῶν, δημοσιογραφῶν, δα-
πανῶν, ἐρρίφθη μὲ τυφλωσιν εἰς τὴν δι-
ασάλευσιν πάσης ἐν τῇ ξένῃ πεποιθήσεως
ἐπὶ τὴν ἀποτελεσματικότητά καὶ τὴν ἀ-
γνότητα τῶν ἐλατηρίων τοῦ ἀγῶνος αὐ-
τοῦ. Ἐνώπιον Γαλλικοῦ δικαστηρίου ὁ
κ. Βενιζέλος ὠνόμαζε κτηνωδῶς καὶ ἀφι-
λοτίμως ὄργανον τῶν γερμανικῶν συμ-
φερόντων τὸν τότε ἀνώτατον καὶ λαοφρό-
νητον Ἀρχηγὸν τοῦ ἔθνους καὶ τῶν
πολεμικῶν του δυνάμεων Βασιλέα Κων-
σταντῖνον, ὁ περίφημος Μεταξάκης ἀπε-
στέλλετο εἰς Ἀμερικὴν, ἵνα συκοφαντή-
σῃ τὴν νέαν κατάστασιν μεταξὺ τῶν Ἑλ-
λήνων καὶ τῶν ξένων, ὁ ἀνόμῃ περιφη-
μότερος Κοινὸς ἐνεκαδιδρούετο εἰς
Κωνσταντινῶν, ὅπως διασαλεύσῃ ἐκεῖθεν
τὰς ἐθνικὰς προσπάθειάς, ὁ Μεταξάκης
ἐπεβάλλετο κατόπιν διὰ τῆς βίας ὡς πα-
τριάρχης ἐπὶ ὁμοῖον σκοπῶ καὶ τοὺς Μι-
κρασιάτας ἐλυμαίνετο ἢ ἀντιδραστικῇ
εἰς τὰς προσπάθειάς τοῦ Κράτους βενι-
ζελικῇ προπαγάνδᾳ. Τὰ ἀποτελέσματα
εἶνε γνωστά. Ἀλλὰ πῶς θέλετε νὰ μὴ

πνέη μένεα ὁ Βενιζελισμὸς κατὰ τοῦ κ. Στρέϊτ, ἐφ' ὅσον θὰ ὑφίσταται, ὁ ὁποῖος κατὰ τὸ 1913—1914, ὡς Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν Κυβερνήσεως ὑπὸ τὸν Βενιζέλον ἀπεκάλυψε εἰς τὸ πανελ- λήνιον τὴν μᾶλλον προδοτικὴν καὶ ἀπαι- σίαν ἐνέργειαν τοῦ Βενιζελισμοῦ, τὴν ἐνέργειαν τοῦ πρὸς ἀνταλλαγὴν τῶν πλη- θυσμῶν τῆς Θράκης καὶ τῆς Μικρᾶς Ἀ- σίας, διὰ τὴν ὁποίαν θὰ φρίττουν πάντο- τε αἱ σελίδες τῆς Ἑλληνικῆς Ἱστορίας, ματαιωθείσαν τότε:

Ἰσως νὰ ἐξέπληξε τοὺς ἀναγνώστας τῆς «Ν. Ἐποχῆς» καὶ ἡ δορυμνὴς τῆς γλώσσης αὐτῆς ἐν τῷ ζητήματι τῆς στά- σεως τῆς Γαλλίας ἀπέναντι τῆς Ἑλλάδος προκειμένου περὶ τῶν λεγομένων πολε- μικῶν χρεῶν τῆς δευτέρας πρὸς τὴν πρῶ- την, καὶ νὰ ἐξηγήθῃ ὡς ἐμπαθὴς ἐκδή- λωσις τοῦ Διευθυντοῦ αὐτῆς, τοῦ ὡς γνωστὸν βιαίως καὶ ὅλως αὐθαίρετως ὑπὸ τῶν Γάλλων, μετ' ἄλλων Ἑλλήνων κρατηθέντος ἐπὶ διετίαν εἰς τὴν Κορσι- κήν. Καὶ ἂν ὅμως ἤθελε πρὸς στιγμὴν θε- ωρηθῇ, ὅτι ἐπιτρέπεται ἐν τοῖς κρίσεσι περὶ γενικῶν καὶ ἀντικειμενικῶν ζητη- μάτων νὰ παρεμβάλλεται καὶ ἡ ὑποκει- μενικότης, καὶ ἂν τυχὸν ἠθέλομεν ἀφί- σει ἑαυτοὺς ἐντελὺς ἐλευθέρους εἰς τὴν σει ἐλευθερίαν τοῦ προσωπικοῦ πάθους, πᾶ- ἐπὶ τὸν τοῦτο κατ' οὐδὲν θὰ συνέβαλεν εἰς τὸ νὰ ἐπαυξήσῃ τὴν ἔξαρσιν καὶ τὴν αὐτό- ματον μανίαν, ὑπὸ τῆς ὁποίας καταλαμ- βάνεται πᾶς Ἕλληνας, κρίνων γενικῶς τὴν στάσιν τῆς Γαλλίας ἀπέναντι τῆς πατρί-δος του, ἀπὸ τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πολέμου καὶ ἐντεῦθεν. Δὲν πρόκειται καὶ περὶ οἰασδὴποτε στάσεως, πρόκειται καθαρὰ καὶ ἐξακολουθητικῶς περὶ διαρκοῦς ἐγ- κληματικότητος τῆς μεγάλῃς αὐτῆς Δυ-νάμεως ἐναντίον μικροῦ καὶ πολυπαθε- σιάτου Κράτους, περὶ ἀνθηθικιάτου καὶ μοναδικοῦ εἰς τὰ χρονικά τῆς παγκοσμίου Ἱστορίας, κατὰ πόδας καὶ εἰς ἱερῶτα καὶ ὑψηλὰ ζητήματα, διωγμοῦ ἀσθενοῦς λαοῦ παρ' ἰσχυροτάτου, ὅστις ἐν τούτοις ἀνεστάσεν, ἐξήντησε καὶ μέχρι τῶν ἐσχάτων ἐξεμύζησε καὶ ἐχρησιμοποίησεν αὐτόν, ὅτε εἶχεν ἀνάγκην καὶ διέτρεχε κινδύνους. Πρόκειται περὶ συνεχῶν αὐ- θαιρέτων καὶ ἀναιτιολογητῶν πρᾶξι-σμάτων τῆς Γαλλίας κατὰ τῆς Ἑλλά-δος, εἰς ἐποχὴν παγκοσμίου προσπα-θειῶν περὶ καθιερώσεως ἀνθρωπιστι-

κῶν σχέσεων μεταξὺ τῶν Κρατῶν τῆς Εὐρώπης καὶ τοῦ κόσμου, ἀπαλείψεως ἐκ τῆς διεθνούς ζωῆς καὶ κινήσεως τοῦ βαρβαρισμοῦ, ὅστις μοιραῶς εἶχεν ἐπι-δειχθῇ κατὰ τὸν εὐρωπαϊκὸν πόλεμον καὶ ἐκληρονομήθῃ εἰς τὰς συνειδήσεις καὶ τὰς ἐξεις τῶν Λαῶν. Ὡς ἡ ἀπαισιω-τέρα παραφωνία ἐν ταῖς προσπάθειαις ταύταις δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ἡ εἰς διάφορα ζητήματα στάσις τῆς Γαλλίας ἀπέναντι τοῦ Ἑλληνισμοῦ, τῆς Γαλλίας, ἡ ὁποία ἐν τούτοις εἰς ἄλλα ζητήματα τὰ πάντα παρὰ πάντων, καὶ πάν- τοτε ζητεῖ ὑπὲρ ἑαυτῆς. Ἡ περιφημὸς αὐτῇ «δημοκρατικὴ» Γαλλία τῶν ἡμερῶν μας εἶνε, πρὸς τοὺς ἄλλους, ὁ ἔστεμμένος δολοφόνος τοῦ Ἑλληνισμοῦ Μ. Ἀσίας καὶ τοῦ ἐν αὐτῇ Χριστιανισμοῦ, ὁ ἐθνι-κὸς ἐκτοῦ ἀσφαλοῦς δολοφόνος τῆς Ἑλ-ληνικῆς φυλῆς, καὶ τώρα παρουσιάζε-ται ἐπὶ σκηνῆς καὶ ὡς ὁ οἰκονομικὸς δολοφόνος τῆς Ἑλλάδος, διὰ τῆς κυνικῆς παρεμβολῆς ἐμποδίων εἰς τὴν οἰκονομ-κὴν ἀνόρθωσιν αὐτῆς, καὶ μάλιστα ἐν-σχετικῶς ζητήματι, εἰς τὸ ὁποῖον ἔχει προφανέστατα ἄδικον, ὅπως τὸ τοῦ δι-ακανονισμοῦ τῶν πολεμικῶν ἡμῶν χρε-ῶν πρὸς αὐτήν, ἀφοῦ ζητεῖ ἐκβιαστικῶς νὰ πληρώσωμεν εἰς αὐτὴν ὅθεν ὀφεί-λόμενα, ἐνῶ οἰοσδήποτε τρίτος καὶ οὐ-δέτερος κριτὴς θ' ἀπεφαίνετο πανηγυρι-κῶς ὅτι αὐτὴ χρεωστῇ εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ἡ διαιτησία ὅμως δὲν συμφέρει διόλου εἰς τὴν περίστασιν αὐτήν, καὶ διὰ τοῦτο, πολὺ φρονίμως ποιοῦσα, τὴν ἀποκρούει ἀπολύτως.

Ἐξ ἄλλου ἡ ἐπίμονος ἀξίωσις τῆς Γαλλί-ας ὡς κῆς κυβερνήσεως ὅπως ἡ Ἑλλάς πλη-ρώσῃ τὰ πρὸς αὐτὴν χρεῖ, ἂνευ συμψηφι-σμοῦ τῶν πρὸς τὴν Ἑλλάδα ὀφειλομένων ποσῶν, ἀποτελεῖ πίεσιν ἀφόρητον καὶ δημι-ουργεῖ πολιτικὸν ζήτημα λίαν σοβαρόν. Καθ' ἣν στιγμὴν ἡ Ἑλλάς ζητεῖ νὰ ἐπα-νορθώσῃ τὰς πληγὰς τοῦ μεγάλου πολέμου εἰς ὃν ἐσύρθη ὑπὸ τῆς Γαλλίας καὶ τῶν Συμμάχων δι' ἀποκλεισμῶν καὶ αὐθαιρε-σιῶν, ἡ ἀσκουμένη πίεσις πρὸς καταβολὴν τῶν ποσῶν, τὰ ὁποῖα δὴθεν χρεωστῇ εἰς τὴν Γαλλίαν, καταδικάζει τὴν χώραν μας εἰς πλήρη ἐξουθένεισιν καὶ μεταβάλλει αὐ-τὴν εἰς κράτος οὐχὶ πλέον ἀνεξάρτητον ἀλλ' ὀποτελὲς καὶ ἐστερημένον αὐτοπαρξίας. Αἱ διεξαγόμεναι διαπραγματεύσεις μεταξὺ Ἑλ-λήνων καὶ Γάλλων εἰδικῶν οὐδένα ἔχουν

σκοπὸν ἐφόσον τόσον κατηγορηματικῶς ἀ-ξιοῦται ἡ καταβολὴ τῶν ὀφειλομένων. Κυ-βερνήσεις καὶ Βουλὴ ἔχουν καθήκον πρὶν ἢ ἐκτραχυνθοῦν τὰ πράγματα νὰ συνέλθουν καὶ νὰ σκεφθοῦν τί δέον γενέσθαι. Ἡ Γαλλικὴ βία, ἣν καὶ ἄλλοτε ἐγνώρισεν ἡ Ἑλλάς, δὲν δύναται νὰ παρέλθῃ ἄνευ πο-λιτικῶν συνεπειῶν. Καὶ οἱ δουλεύσαντες πάντοτε τὴν πολιτικὴν τῆς Παρισίνης Κυ-βερνήσεως καὶ οἱ δεθέντες ἐκουσίως εἰς τὸ ἔθνος τῆς γαλλικῆς πολιτικῆς καὶ ἄλλοτε καὶ τώρα ἂς ἀναμετρήσωμεν τὰς πράξεις τῶν καὶ ἂς ὑποστοῦν τὰς συνεπείας τῶν, εἰς τὰ ἀ-ποτελέσματα τῶν ὁποίων ἡ Ἑλλάς κανένα λόγον δὲν ἔχει νὰ ὑποβληθῇ.

Νέαι φῆμαι περὶ κινήσεων καὶ νέαι διαδόσεις περὶ ἀνταρσιῶν προὐκάλε-σαν ἐσπευσμένας ἐνεργείας τῆς Κυβε-ρνήσεως καὶ μέτρα ὑπὲρ τῆς τάξεως καὶ ἀπελάσεις ὑπόπτων καὶ νευρικότῃς πολ-λῇν. Ἡ ὑπάρχουσα σφαλὲς πληροφορία περὶ κινήσεων καὶ τότε ἡ Κυβερνήσις ἔχει καθήκον νὰ διατάξῃ ἀνακρίσεις καὶ νὰ προβῇ εἰς τιμωρίαν τῶν συνομοτοῦν-των ἢ δὲν ὑπάρχει τίποτα σοβαρὸν καὶ ὅλη αὐτὴ ἡ κίνησις τῶν ὑπονομένων καὶ τῶν ἀρχῶν προκαλεῖ ἀστεῖον θόρυβον, ἐκδέτοντα τὴν ὑπόληψιν τοῦ Κράτους καὶ δημιουργοῦντα τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ἐν Ἑλλάδι ἐπικρατεῖ ἐσωτερικὴ ἀναρχία. Διωγμοὶ καὶ ἀπελάσεις δὴθεν ὑπόπτων κινήσεων, ἐν ἔχουν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν δημιουργίαν πραγματικῆς ἀνησυχίας, τὴν ἡρωτικοποίησιν διαφόρων ἀτόμων καὶ τὴν ἀνυπαγξίαν κρᾶτους ἰσχυροῦ. Διὰ τοῦτο αἱ περὶ ἀπελάσεων ἐνεργεῖαι καὶ τὰ λοιπὰ στρατιωτικὰ μέτρα καὶ αἱ ἐπιφυλακαί, ἀποτελοῦσαι ἀντιγραφὴν παλαιῶν μεθόδων, ἐπαναφέρουσιν ἀ-πλῶς εἰς τὴν μνήμην πάντων τὰς ἡμέ-ρας τῶν δικτατοριῶν καὶ ἐνισχύουσιν τὴν πεποϊθῆσιν ὅτι καὶ συμβαίνει, πρέ-πει ὀριστικῶς νὰ τερματισθοῦν, ἢ ἄλλως μεταβληθοῦν εἰς μέτρα ὀριστικὰ πρὸς πλήρη ἐπιβολὴν τοῦ Νόμου κατὰ παντὸς ταραξίου. Καὶ τοῦτο εἶναι ἀνάγκη νὰ γί-νῃ τὸ ταχύτερον.

Εἶναι πολὺ γνωστοὶ οἱ ἀγῶνες τῆς «Ν. Ἐποχῆς» ἐναντίον τῆς παγκυβερ-νήσεως καὶ τῶν πράξεων αὐτῆς, ἀγῶνες τόσον ἀδιάλακτοι καὶ ἐπακροί, ὥστε καθ' ὃν χρόνον ὁ ἡμερήσιος τύπος εἶχε τεθῇ ἐν διωγμῷ καὶ περιορισμῷ

ὑπ' αὐτῆς, αἱ σελίδες αὐτῆς νὰ χρησι-μεύωσιν ὡς ἐπαλλεῖς ἐμφανίσεως τῶν γνωμῶν τῶν ἀντιτιθεμένων πρὸς τὴν δικτατορίαν πολιτικῶν ἀρχηγῶν καὶ πα-ραγόντων. Καὶ ὅπως τότε οὐδὲν ἠδύνα-το νὰ μᾶς παρεμποδίσῃ εἰς τὸ νὰ ἐκδη-λώσωμεν τὰς κατὰ συνείδησιν γνώμας ἡμῶν, οὕτω καὶ τώρα. ἀδιστακτικῶς καὶ ἀνεπηρεάστως θὰ διατυπώσωμεν αὐτάς, προκειμένου περὶ τοῦ ζητήματος τῆς ἐκ-δικάσεως τῶν ἐναντίων τοῦ Παγκάλου κατηγοριῶν καὶ τῆς στάσεως τῆς Κυβε-ρνήσεως ἀπέναντι τῶν ἐκνόμων καὶ διατα-ρακτικῶν κινήσεων τῶν ὁπαδῶν αὐτοῦ. Θέλομεν νὰ εἰπώμεν, ὅτι δὲν εἶνε οὐδό-λως ἀξία καὶ τῆς προελεύσεως καὶ τοῦ προορισμοῦ καὶ τῆς συνθέσεως τῆς Κυ-βερνήσεως ἡ στάσις αὐτῆς αὕτη. Παρὰ τὰς στοιχειώδεις ἀρχὰς τοῦ Δικαίου κα-τακρατεῖται ὁ Πάγκαλος εἰς τὰς φυλακὰς ἀπὸ ἔτους καὶ πλέον παρὰ πᾶσαν πολι-τικὴν σκοπιμότητα καὶ ὑποχρέωσιν, δι-αρκῶς ἀλλοιωμένων καὶ μετατοπιζομέ-νων τῶν νομικῶν ὅρων τῆς ἐμφανίσεως αὐτοῦ ἐπὶ δικαστηρίου, ἐνῶ καὶ αἱ πρᾶ-ξεις αὐτοῦ εἶνε τοιαῦται, ὥστε νὰ μὴ ὑ-πάρχῃ ἀνάγκη μεγάλων διαδικασιῶν πρὸς ἀποκατάστασιν τοῦ Δικαίου, καὶ ἡ Κοινὴ Γνώμη εὐρίσκειται ἐν αὐξούσῃ ἀ-δημονίᾳ διὰ τὴν ἐπίσημον διαφορὰν περὶ τῶν τόσων κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς δι-κτατορίας ἀποτολμηθέντων καὶ γενομέ-νων ὑπ' αὐτῆς κατὰ τῆς χώρας καὶ τοῦ ἔθνους. Πρὸς τοῦτο, ἡ Κυβερνήσις δεικνύει ἀνεξήγητον ἀτομίαν, προκειμέ-νου περὶ ἐκμηδενίσεως τῶν ἐκάστοτε ἐκ νόμων κινήσεων τῶν ὁπαδῶν καὶ φίλων τοῦ τέως δικτάτορος. Ἄν ὅχι ὡς ἀπαί-τησιν τῶν συμφερόντων τῆς χώρας, τοῦ-λάχιστον ὡς στοιχειώδη ὑπαγόρευσιν φι-λοτιμίας τοῦ Κράτους ἐπρεπε νὰ θεω-ρήσῃ τὴν παντελῆ ἐκλείψιν ἐκ τοῦ μέ-ρους ἡμῶν τοιοῦτων κινήσεων, τιμωροῦσα παραδειγματικῶς, καὶ ἐν τῷ πνεύματι τοῦ Δικαίου συγχρόνως, πᾶσαν νέαν στρατοκρατικὴν καὶ ἐπαναστατικὴν ἐκ-δήλωσιν, ἀφότον ἰδύνην τὸ τῆς χώρας. Καὶ ὅμως καὶ αἱ σχετικαὶ ἐκδηλώσεις τῶν ἀξιοματικῶν Πρωτοσυγκέλου καὶ Σπαῆ παρῆλθον χωρὶς οὐδεμίαν ἀντεκ-δηλωθῇ παρὰ τῆς Κυβερνήσεως ἐνέργεια, ἡ ὁποία θὰ ἱκανοποιεῖ τὴν προσβληθεῖ-σαν ὑπ' αὐτῶν νομιμότητα καὶ πειθαρχί-αν ἐν τῷ Στρατῷ, καὶ αἱ ἀπὸ τινος ἀτε-λεύτητοι ἀνατρεπτικαὶ κινήσεις τῶν ὁπα-

δών του Παγκαλισμού μένουν χωρίς καμμίαν αποτελεσματική αντιμετώπιση. Εάν τούτο λέγεται κυβερνητική φιλοτιμία, κυβερνητικόν σθένος και κυβερνητική συναίσθησις τών προς την χώραν καθηκόντων, τότε αλλάξη τὸ ζήτημα, και ζητούμεν συγγνώμην διότι γινόμεθα ὀχληροί.

Εὔγε, εἰς τὸν ἐντιμον και σθεναρόν και ἀκατάβλητον μαχητὴν και ἀκραιφνή ἰδεολόγον κ. Μ. Μαργελάκη, τὸν διευθυντὴν τῆς τετιμημένης ἐφημερίδος «Ἰδης» τοῦ Ἡρακλείου Κοήτης. Ἐπὶ τῇ ἀφίξει τοῦ κακοποιοῦ ἀρχηγοῦ τῶν Βενιζελικῶν εἰς Ἡράκλειον, ἡ «Ἰδης» ἐδημοσίευσεν τὴν εἰκόνα τοῦ κρουρῆ-θέντος μάρτυρος Δημοτρίου Γούναρη και ἀρθρον ὑπερόχων ἐννοιῶν, ἀπευθυνόμενον εἰς τὸν Βενιζέλον ἐξ οὗ ἀποσπῶμεν τὴν κάτωθι περικοπήν:

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΕΒΔΟΜΑΣ

Ἡ παρελθούσα ἐβδομάς ἐνεφάνισε και πάλιν τὴν κατάστασιν, ὡς λίαν ἀνώμαλον. Αἱ ἀπὸ καιροῦ φῆμαι περὶ κινήματων ἐνετάθησαν και ἡ Κυβέρνησις, ἔχουσα διαφορὰς πληροφορίας περὶ μελετωμένων στρατιωτικῶν κινήματος ἐκ μέρους τῶν παγκαλικῶν και ἄλλων ἀνησυχῶν στοιχείων, συνεκλήθη εἰς ἑκτακτον Ὑπουργικὸν Συμβούλιον εἰς τὸ ὁποῖον μετέσχον και πᾶσαι αἱ στρατιωτικαὶ και δικαστικαὶ ἀρχαί. Εἰς αὐτὸ ἀνεκοινώθησαν εἰδήσεις διὰ τὴν ἐπέκειτο ἀνατρεπτικὸν κίνημα ἐντὸς τῆς νυκτὸς τῆς τρίτης ἢ τετάρτης και διὰ τὴν αὐτὸ θὰ μετείχον και ὀπλαρχηγοὶ φίλοι τοῦ κ. Παγκαλίου, ὡς και ναυτικοὶ ὁμόφρονες αὐτοῦ, τείνοντες διὰ τῆς ἀρπαγῆς τοῦ «Ἀβέρωφ» νὰ δημιουργήσουν ἀτμόσφαιραν ἐννοικήν πρὸς ἐπιβολὴν τῶν σχεδίων των. Ταῦτα ἐτέθησαν ὑπ' ὄφει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου και ἀπεφασίσθη ἀμέσως νὰ ἐκτοπισθοῦν ἐξ Ἀθηνῶν οἱ κ. κ. Κολιαλέξης πλοίαρχος, Καρακούφας και Ζερλῆς ἀξιωματικοὶ ἐν ἀποστρατεία και Ἀναγνωστάκης πρόεδρος τῶν ὀπλαρχηγῶν. Ἐπὶ τῆς ἐπρόκειτο νὰ ἀπελαθοῦν και οἱ κ. κ. Κουνδούρος, Παπαδόγιαννης και Βαλασάκης. Ἐν συνεχείᾳ τῶν μέτρων τούτων, διετάχθη ὁ παροπλισμὸς τοῦ «Ἀβέρωφ»

«Αἱ σκιαὶ τῶν ἀδίκως δολοφονηθέντων Μεγάλων Νεκρῶν παρακολουθοῦσι μακρόθεν τὸν κυρίως ἐνοχον και βομβοῦσιν εἰς τὰ ὠτά του: «Φύγε, ἀπαίσιε γέρον, μακρὰν τῆς Ἑλληνικῆς γῆς, ἥτις ἐποτίσθη μὲ τὸ αἷμά μας ἐξ αἰτίας σου. Ἐάν δὲν ἐσεβάσθης τὴν ζωὴν μας, ἔχεις ὑποχρέωσιν, τοῦλάχιστον, νὰ σεβασθῇς τὴν ἡσυχίαν τοῦ αἰωνίου ὕπνου μας. Ἐφ' ὅσον πατεῖς τὸ ἄγιον χῶμα τῆς φιλάτης Πατρίδος, τὰ δότᾳ μας θὰ τρίζουν εἰς τοὺς ἀπερίττους παρόντων και ἐκ τοῦ τριγμοῦ των θὰ παράγεται φωνή, ἥτις θὰ ἐξαπολύεται εἰς τὰ πέρατα τῆς Οἰκουμένης, διὰ νὰ γνωρίσουν ὅλοι ἀνεξαιρέτως, διὰ τὴν ὑπὲρ ἡμῶν πραγματικὸς δολοφόνος μας. Ἡμεῖς ὅλοι ὑπῆρξαμεν τὰ θύματά σου!»

Εὔγε εἰς τὴν «Ἰδην»! Εὔγε εἰς τὸν τετιμημένον συνάδελφον, τὸν ἐκλεκτὸν ὁμόφρονα, τὸν ἀκαμπτον μαχητὴν...

και ἐτέθησαν ἐν ἐπιφυλακῇ διάφορα σήματα, ὥστε νὰ ματαιωθῇ πᾶσα τυχὸν ἀπειρα ἀνατροπῆς τῆς καταστάσεως. Συγχρόνως ἐλέγχθη διὰ οἱ περὶ τὸν κ. Κονδύλην και Ὀθωναῖον ἀξιωματικοὺς ἐπιδιώκουν τὴν ἀνατροπὴν τῆς Κυβερνήσεως και τὴν διάλυσιν τῆς Βουλῆς, ἵνα ἐπαναφέρουν εἰς τὴν ἐνεργὸν πολιτικὴν τὸν κ. Βενιζέλον, ἐγκαθιστώντες αὐτὸν Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας, πρὸς ὀριστικὴν παγίωσιν τοῦ Πολιτεύματος και τετρατισμὸν τῆς ἀνωμαλίας, ἣν ἀποδίδουν εἰς τὴν ἀνεπάρκειαν τῶν βενιζελικῶν πολιτευτῶν και τὴν κακὴν διαχείρισιν τῶν πολιτικῶν ζητημάτων. Ἐκ τῆς ὅλης ταύτης κινήσεως ἐν δευτέρῳ προκύπτει, ὅτι ἡ κατάσταση εἶναι εἰς ἄκρον ρευστή, και διὰ τοῦτο ἐπωφελοῦνται πάντες οἱ φιλόδοξοι κινήματι τῆς Ἑσωτερικῆς ἀρρυθμίας διὰ νὰ καρπωθοῦν ὀφέλη και νὰ ἀναρχηθοῦν εἰς τὴν ἀρχήν, ἅμα, ὡς ἴδουν διὰ τὴν ἐπίκειται ἡ διάλυσιν τοῦ σημερινοῦ κυβερνητικοῦ συγκροτήματος.

Ὁδὲ ἀσχετος πρὸς τὴν ὅλην ταύτην κατάσταση εἶναι και ἡ περὶ τὸν κ. Βενιζέλον κίνησις. Ὁδὲ ἐνῶ εἶχε λεχθῇ διὰ τὴν μεταβῆ εἰς Θηρίκην διὰ τὰς ἐσχάτας τῆς ἐκ-

θέσεως ἀνεμένετο δὲ ἐκεῖ μετὰ ἀνυπομονήσας ἵνα δημιουργηθοῦν λαϊκαὶ δεξιώσεις ὑπὸ τῶν φίλων του και παρασταθῇ διὰ τὴν ἀνάγκην λαϊκὴν νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν πολιτικὴν αἴφνης ἀνηγγέλθη διὰ συνεπεία φλεβίτιδος ὁ κ. Βενιζέλος θὰ μείνῃ κλινῆρης και διὰ ματαιοῦται τὸ εἰς Θηρίκην ταξείδιον. Ἡ νέα αὕτη στάσις τοῦ κ. Βενιζέλου ἀποκαλύψασα τὰ σχέδιά του, προκαλέσας και ἐδῶ ἐντύπωσιν, ἰδίως δταν ἐβεβαιώθη διὰ οὗτος ἀρχὰς Ὀκτωβρίου θὰ ἔλθῃ εἰς Ἀθήνας. Φαίνεται διὰ τὴν ἀνέσυχον ψυχὴν τοῦ ἐν Κορίθῳ νοσταλγοῦ, δὲν ἀφίγη και τοὺς ἐδῶ ὁπαδοὺς και τοὺς στρατιωτικούς του συνεργάτας ἐν ἡσυχίᾳ ὑπάρχουν δὲ ὄντως εἰδήσεις περὶ τῆς συνεχῶς μετ' αὐτῶν συνενοήσεως, ὡς τ' ἀποτελέσματα δὲν θὰ βραδύνουν ν' ἀναφανοῦν. Καὶ ἀτυχῶς ἡ Ἑλλὰς δὲν φαίνεται διὰ ἀπηλλῆλη τῆς κακῆς μοίρας ἥτις τὴν πιέζει ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεως εἰς τὴν πολιτικὴν σκηνὴν τοῦ πρώην πρωθυπουργοῦ.

Εἰς ἀπάντησιν τῶν γραφέντων εἰς τὸ «Ἐλεύθερον Βῆμα» ἡ «Καθημερινὴ» ἐδημοσίευσεν τὸ κάτωθι τηλεγράφημα τοῦ κ. Γ. Στρέϊτ, λίαν χαρακτηριστικὸν περὶ τῆς καταστάσεως.

«Ἐλαβον τὸ τηλεγράφημα, τὸ ὁποῖον εἶχατε τὴν καλωσύνην νὰ μοῦ ἀποστείλετε διὰ νὰ μοῦ ἀναγγεῖλετε τὰ γραφέντα εἰς τὴν ἐφημερίδα «Ἐλεύθερον Βῆμα» περὶ τῶν δῆθεν ἀντιδραστικῶν ἐνεργειῶν μου ἐν Γενεύῃ πρὸς ματαιώσιν τοῦ ἔργου τῆς ἐκεῖ ἑλληνικῆς ἀποστολῆς, ὡς ἐπίσης και τὴν τηλεγραφικῶς διαβιβασθεῖσαν δῆλωσιν τοῦ κ. Μιχαλακοπούλου, διὰ τὴν ἐπιστροφὴν εἰς Ἀθήνας, θὰ καταγγεῖλῃ εἰς τὸν λαόν Ἑλλήνας ἐργασθέντας ἐν Γενεύῃ πρὸς ἀποτυχίαν τῶν προσπαθειῶν τῆς ἀποστολῆς.

Φρονῶ διὰ τὴν τοιαύτην δῆλωσιν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν, ἂν ὄντως ἐγένετο, δὲν ἀφορᾷ τοῦλάχιστον ἐμὲ. Ἐπὶ πλέον, δέ, ἀδυνατῶ νὰ πιστεύω διὰ τὸν κ. Μιχαλακοπούλου εἶναι ὁ ἐμπνεύσας τὴν κατ' ἐμοῦ πρόδηλον συκοφαντίαν τῆς ἀνωτέρω ἐφημερίδος, θεωρῶ διὰ τὴν ὑπάρχει περίπτωσις οἰσότητος ἐκ μέρους μου διαψεύσεως.

ΣΤΡΕΪΤ

Ἐγράφησαν εἰς τὸν ἡμερήσιον τύπον

πληροφορία διὰ τὴν ἐσωτερικὴν ἀνωμαλίαν ἡ νάγκασε τοὺς φίλους τοῦ κ. Καφαντάρου νὰ τηλεγραφήσουν πρὸς αὐτὸν ὅπως ἐπισπεύσῃ τὴν ἐπάνοδόν του ἵνα σκεφθῇ ἂν πρόπει νὰ ἐξακολουθήσῃ ἡ σημερινὴ ἀναρχία, ἢ νὰ διαλύσῃ τὴν Βουλὴν και προκηρύξῃ ἀμέσως ἐκλογὰς διὰ πλειοψηφικοῦ συστήματος, ὅπως ὥστε προκύψῃ σταθερὰ κυβερνήσις και παγιωθῇ ἡ κατάστασις. Ἐλέγχθη μάλιστα διὰ τὸν κ. Ζαῖμης ἐτηλεγράφησε σχετικῶς πρὸς τὸν κ. Καφαντάρου. Συγχρόνως ἡ «Ν. Ἡμέρα» ἐκ κυρίῳ ἀρθρῷ παρατηρεῖ διὰ τὴν μεταξὺ Ἑλλάδος και Γαλλίας διαφορὰ ἐπιβάλλει τὴν εἰς τὸν λαόν προσφυγὴν, ὡς μόνον μέσον πρὸς διευκρίνισιν τῶν σκέψεων τοῦ Λαοῦ και καθορισμὸν τῆς στάσεως τῆς ἐκ τῶν ἐκλογῶν μελλούσης νὰ προκύψῃ κυβερνήσεως. Ὁδὲ ἡσχισεν συζητήσας περὶ τῆς ἀνάγκης διαλύσεως τῆς Βουλῆς, ὡς μὴ δυναμένης πλέον ν' ἀποδώσῃ σταθερὰν κυβερνήσιν, λόγῳ τῆς ἐκ τοῦ ἀναλογικοῦ συστήματος συνθέσεως αὐτῆς και τῆς φθορᾶς ἣν ὑπέστη ἐκ τῶν μεταξὺ τῶν πολλῶν κομμάτων ἀνταγωνισμῶν. Ἐν τῷ μεταξὺ γίνεται σκέψις περὶ ἀναβολῆς τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς πέραν τῆς 15ης Ὀκτωβρίου και τοῦτο διότι θὰ ἐπιβραδυνθῇ ἡ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν παραμονὴ τῶν κ. κ. Καφαντάρου και Μιχαλακοπούλου. Ἐν γένει ἡ θέσις τῆς Κυβερνήσεως δυσχεραίνεται συνεπεία τῆς ἀρνήσεως τῆς Γαλλικῆς Κυβερνήσεως ὅπως δεχθῇ διαιτησίαν και τῆς ἐπιμονῆς αὐτῆς εἰς τὰς ἀρχικάς τῆς σκέψεις περὶ τοῦ διακανονισμοῦ τῶν χρεῶν τῆς Ἑλλάδος διότι ὡς ἀποτέλεσμα τῆς γαλλικῆς ἐπιμονῆς πιθανώτατα θὰ εἴναι ἡ ἀναβολὴ τῆς συντομολογήσεως τοῦ δανείου, ἐκ τοῦ ὁποῖου ἐξαρτᾶται ἡ οἰκονομικὴ ἐξυγίονσις τοῦ τόπου.

ΔΩΡΕΑ

Ἡ διεύθυνσις τῆς «Νέας Ἐποχῆς» προσφέρει χροσόδετον τὸν Α'. τόμον τῆς «Πολιτικῆς Ἱστορίας Α. Γούναρη» εἰς ἐκείνους τοὺς συνδρομητὰς οἵτινες θὰ ἦσαν διατεθειμένοι νὰ μᾶς ἀποστείλουν τὰ ἀπὸ τοῦ ἀριθμοῦ 1 ἕως 25 τεύχη τῆς «Νέας Ἐποχῆς».

ΤΑ ΜΕΓΑΛΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

ΤΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΝ
ΤΟΥ ΟΥΪΛΙΑΜΣΤΑΟΥΝ

Επειτα από ενός μηνός τακτικήν, συστηματικήν και μεθοδικήν εργασίαν τὸ Ἰνστιτούτον ΟυΪλιαμσταουν ἐτεράτισε τὴν ἐβδόμην Ἐτησίαν του περιόδου.

Θὰ ἐνόμιζε κανεὶς ὅτι κατόπιν τῆς ιδρύσεως τῶν ἄλλων ὁμοίων ἢ συναφῶν τοῦλάχιστον ὁργανώσεων εἰς διάφορα μέρη τῆς Ἀμερικῆς τὸ Ἰνστιτούτον ΟυΪλιαμσταουν θὰ ὑφίστατο ποιάνα τινα μείωσιν τῆς παλαιᾶς δημοτικότητός του. Ἐκεῖνο τὸ ὅποιον συνέβη ὑπῆρξεν ἀκριβῶς τὸ ἀντίθετον διότι τὸ Ἰνστιτούτον ἐφέτος εἶχε μίαν ἀπὸ τὰς μεγαλύτερας του ἐπιτυχίας. Ἀπὸ ἀπόψεως συρροῆς κόσμου, ἀπὸ ἀπόψεως μελῶν καὶ θέμάτων δύναται τις νὰ εἴπῃ ἄνευ ὑπερβολῆς ὅτι ἡ Ἐβδόμη Περίοδος τῶν ἐργασιῶν τοῦ ιδρύματος τούτου ὑπῆρξεν ἀνωτέρα πάσης προηγουμένης.

Τὰ συζητηθέντα ἐν αὐτῷ ζητήματα κατὰ τὰς τελευταίας τέσσαρας ἐβδομάδας δύναται νὰ διαιρεθοῦν εἰς τέσσαρας κατηγορίας. Εἰς τὴν πρώτην ἀνήκει τὸ ζήτημα τῶν μεταπολεμικῶν χρεῶν τῆς Εὐρώπης πρὸς τὴν Ἀμερικὴν. Ὅλοι αἱ γνῶμαι αἱ σχετιζόμεναι πρὸς τὸ πρόβλημα τοῦτο ὅπερ εἶναι ἀπὸ τὰ μεγαλειότερα τῆς μεταπολεμικῆς ἐποχῆς, ἐξετέθησαν καὶ συνεζητήθησαν μετὰ μεγάλην ἐλευθερίαν.

Χαρακτηριστικὴ ὑπῆρξεν ἡ συμπάθεια ἣς ἐξεδηλώθη ὑπὲρ τῆς Γαλλίας καθ' ὅλην ταύτην τὴν περίοδον τῶν συζητήσεων, ὅπως χαρακτηριστικὴ ὑπῆρξεν ἡ πλειονότης τῶν Ἀμερικανικῶν διανοουμένων οἵτινες ζητοῦν ὅπως μία μεγαλειότερα ἐπείκεια ἐπιδειχθῇ ἀπὸ μέρους τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν πρὸς τὴν Γαλλίαν εἰς τὸ ζήτημα τοῦ διακανονισμοῦ τοῦ πολεμικοῦ χρέους τῆς τελευταίας ταύτης πρὸς τὴν Ἀμερικὴν. Οἱ κύκλοι οὗτοι τῶν Ἀμερικανικῶν διανοουμένων δὲν δύνανται νὰ ἐξηγήσουν πῶς ἡ Φασιστικὴ Δικτατορία τοῦ Μουσσολίνι κατόρθωσε νὰ κανονίσῃ τὸ πρὸς τὴν Ἀμερικὴν χρέος τῆς εἰς τὸ ἐν τέταρτον τοῦ ὀφειλομένου ποσοῦ, ἐνῶ ἡ Δημοκρατικὴ Γαλλία καλεῖται νὰ πληρώσῃ τὸ ὅμισθον τῶν ὧν ἔχει λάβῃ ἐντεῦθεν.

Τὰ ἄλλα τρία ζητήματα τὰ ὁποῖα συνεζητήθησαν ἐν ΟυΪλιαμσταουν ἀφεώρων τὴν κατάστασιν τῆς Ἀπὸ Ἀνατολῆς, ἣς ἐξή-

τάσθη μετὰ πολλὴν ἀκριβολογίαν, χωρὶς νὰ λησμονηθῇ τὸ ζήτημα τῶν σχέσεων Ἠνωμ. Πολιτειῶν καὶ Φιλιππίνων νήσων, Ἐπίσης τὸ ζήτημα τῶν σχέσεων Ἠνωμ. Πολιτειῶν καὶ Νοτιοαμερικανικῶν Δημοκρατιῶν. Καὶ τέλος τὸ ζήτημα μίας συγκριτικῆς μελέτης μεταξὺ τῶν Δικτατορικῶν καθεστώτων τῆς μεταπολεμικῆς Εὐρώπης καὶ τῶν Λαοκρατικῶν θεσμῶν ὡς οὗτοι ἐφαρμόζονται εἰς τὰς Εὐρωπαϊκὰς Δημοκρατίας καὶ τὴν Ἀμερικανικὴν Ὁμοσπονδίαν.

Ἐκτὸς τῶν προβλημάτων τούτων τὸ Πολιτικὸν Ἰνστιτούτον ΟυΪλιαμσταουν ἡσχολήθη μετὰ τὰς σχέσεις τῆς Μεγάλης Βρετανίας καὶ τῶν αὐτοδιοικήτων ἀποικιῶν τῆς, καὶ μετὰ ἄλλα μεταπολεμικά, ζητήματα τῆς Εὐρώπης. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ τοπικὰ ζητήματα, μετὰ τὴν μαστίχουσαν τὰς Κεντρικὰς καὶ Δυτικὰς Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς καὶ ἐπιδεῶσαν ἐπὶ τῆς καθόλου οἰκονομικῆς καὶ πολιτικῆς ἀκρίβειας τῆς χώρας. Λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς σπουδαιότητος τοῦ προβλήματος τούτου ὑπῆρξεν εὐχάριστον τὸ γεγονός ὅτι τὸ Ἰνστιτούτον ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν διαπρεπεστάτων ἡγετῶν ἐθυσίασε τόσον χρόνον εἰς τὴν ἐρευνάν του.

Τὰ πορίσματα τοῦ Ἰνστιτούτου ἐκδοθέντα ἤδη καλύπτουν περὶ τὰς τριακοσίας σελίδας αἵτινες ἀποτελοῦν σημαντικὴν συμβολὴν εἰς τὴν μελέτην τῶν συγχρόνων προβλημάτων. Καὶ εἶναι εὐτύχημα ὅτι εἰς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετέσχεν ἐν τινὶ μικρῷ μέτρῳ καὶ ἡ «Ἀτλαντὶς» ἣς ἐπὶ τρία κατὰ σειρὰν ἔτη ἠκολούθησε τὰς συνεδριάσεις τοῦ πρώτου Ἀμερικανικοῦ Πολιτικοῦ Ἰνστιτούτου, τοῦ ἀκόμη κατέχοντος τὰ πρωτεία εἰς τὸν κλάδον τοῦτον τῆς πολιτικῆς ἐκπαιδεύσεως ἐν ταῖς Ἠνωμέναις Πολιτείας.

«Ἀτλαντὶς» ΑΔΑΜ. ΠΟΛΥΖΩΓΙΔΗΣ

ΣΗΜ. «Ν. Ἐποχῆς». — Καὶ πέρυσιν ἔλαβε μέρος εἰς τὰς ἐργασίας τοῦ Ἰνστιτούτου ὁ ἀρχισυντάκτης τῆς «Ἀτλαντίδος» κ. Ἀδάμ. Πολυζωΐδης, τὰ πορίσματα δὲ τῶν συνεδριῶν τοῦ Ἰνστιτούτου 1926 ἐδημοσίευσεν ἐκ. Πολυζωΐδης καὶ εἰς τὴν «Ν. Ἐποχὴν». Ἰδε τεύχη 105-106 καὶ 107 (1926).

ΜΕΛΕΤΑΙ ΕΙΔΙΚΩΝ

ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΘΝ. ΤΡΑΠΕΖΗΣ
ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΙΣ ΧΡΥΣΟΝ ΚΑΛΥΜΜΑΤΩΝ

Ἡ «Νέα Ἐποχὴ» θεωρεῖ ὑποχρέωσιν πρὸς τὸ ἀναγνωστικὸν αὐτῆς κοινὸν ὅπως μεταφέρῃ εἰς τὰς σελίδας τῆς τὸ κατωτέρω ἀρθρον, τὸ ὁποῖον, δύνανται τις εἰπεῖν, ἐξαντλεῖ τὸ πολυθρόλλητον κατὰ τὸν ζήτημα τῶν καλυμμάτων τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς, ὅπερ, ὡς γνωστὸν, ὑπῆρξεν ἡ ἀφορμὴ—ἡ ἐπισήμως τοῦλάχιστον διατυπωθεῖσα, τῆς ἀποχωρήσεως ἐκ τῆς Κυβερνήσεως τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος.

Ἐγμὲθα ὑποχρεωμένοι, δημοσιεύοντες τὸ ἀρθρον τοῦτο μετὰ τὰς δημοσιευθείσας ἤδη ἐν τῇ «Νέᾳ Ἐποχῇ» ἀπόψεις τῶν κ. κ. Π. Τσαλδάρη καὶ Α. Διομήδους, νὰ παραδεχθῶμεν, ὡς ἀπολύτως ὀρθὰ καὶ ἀπολύτως λογικὰς τὰς γνώμας καὶ παρατηρήσεις, καὶ τὰ συμπεράσματα τοῦ Εἰδικοῦ ἀρθρογράφου, δακτ. δέον νὰ ὁμολογηθῇ παρὰ πάντων, ὑπῆρξεν, ὁ μόνος ὅστις ἐξηγήτησεν ἀπὸ πάσης ἀπόψεως τὸ θέμα καὶ ἔθεσε τὰ πράγματα εἰς τὴν θέσιν των κατὰ τρόπον τοιοῦτον ὥστε νὰ μὴ ὑφίσταται ἀμφιβολία πλέον περὶ τῆς πραγματικότητος.

Τὸ ζήτημα τῶν «καλυμμάτων» ἀναμφισβητήτως συνεσκοτίσθη. Ἐνῶ ἦτο θέμα καθαρῶς τεχνικόν, ἀπέβη ἀτυχῶς ἀντικείμενον πολιτικῆς διαμάχης, οὕτω δ' ἐκτραπέντος τοῦ ζητήματος δὲν ἐπεζητήθη ἡ ψυχραιμία καὶ ἀγνὴ διὰ τῆς ἐρεύνης ἐξέυρεσις τοῦ ἀληθοῦς, δικαίου καὶ σκοπίμου ἀλλ' ἀντιθέτως, μετὰ θέσιν εἰλημμένην ἐκ τῶν προτέρων, ἐπεδιώχθη ἡ κατασκευὴ θλιβερῶν θεωριῶν καὶ ἀσταθῶν ἐπιχειρημάτων, στηριζομένων πολλάκις ἐπὶ ἀνακριβῶν καταστάσεων καὶ γεγονότων, ἐπὶ τῷ τέλει τῆς ὑποστηρίξεως τῆς λύσεως, ἣτις ἐκρίνετο πολιτικῶς συμφέρουσα.

Τὴν τακτικὴν ταύτην ἐπέτρεπε τὸ ἄγνωστον διὰ τὸ πολὺ κοινὸν καὶ ἐξαιρετικῶς λεπτὸν καὶ πολὺπλοκον τοῦ θέματος, ἡ δὲ δημιουργία εὐμενῶν πρὸς τὰς ὑποστηριζόμενας ἀπόψεις ἐντυπώσεων ἀπέβαιεν οὕτω εὐχερῆς, ἀφοῦ μάλιστα δὲν παρελείπετο νὰ καταστή ἡ ὑποστηριζομένη θέσις συμπαθὴς, ὡς ὑπεραμυνομένη τοῦ κοινοῦ συμφέροντος.

ἀπέναντι τῆς ἀντιπαθεῦς θέσεως τοῦ ὑπερμέτρου καὶ ἀθεμίτου πλουτισμοῦ μετόχων.

Τὸ κύριον ἀτύχημα τοῦ θέματος ὑπῆρξεν ὅτι ἤνοιξε, προῦχώρησε καὶ ἐφθασε σχεδὸν εἰς τὸ τέλος ἡ συζήτησις ἐν ἀγνοίᾳ σπουδαίων πραγματικῶν γεγονότων. Τὸ ἐλληνοπρεπὲς τοῦτο σύστημα τοῦ νὰ συζητῶμεν χωρὶς νὰ μελετῶμεν, τοῦ ν' ἀποφαινώμεθα χωρὶς νὰ ἐξετάζωμεν πρότερον τὰ πράγματα, ἔχει μὲν τὸ προσὸν νὰ ἐμφανίζῃ εἰς τὸ κεχρηγὸς πλῆθος τοὺς προχειρολόγους ὡς ἐπιστημονικοὺς συζητητάς, ἀλλὰ δὲν διευκολύνει τὴν ἐξέυρεσιν τῆς ὀρθῆς καὶ σκοπίμου λύσεως τῶν προβλημάτων, ἅτινα περιπλέκει καὶ συσκοτίζει ἀντὶ νὰ διευκρινίζῃ.

Τὸ ζήτημα παρουσιάζει πολλὰς ἀπόψεις. Τὴν νομικὴν, τὴν νομισματικὴν, τὴν δημοσιονομικὴν καὶ εἰδικώτερον τὴν οἰκονομικὴν τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς. Ἀλλ' ἡ ἐξέτασις πασῶν τῶν ἀπόψεων τούτων δὲν δύναται νὰ μείνῃ ἀνεπηρέαστος ἀπὸ τὴν ἱστορικὴν ἐξέτασιν τοῦ ζητήματος, κυρίως διότι δὲν πρόκειται περὶ δύο κοινῶν συμβαλλομένων καὶ περὶ συνήθους ἀντικειμένου ἀστικῆς διαφορᾶς, ἀλλὰ περὶ κράτους καὶ Ἐθνικῆς Τραπεζῆς καὶ περὶ ζητήματος σπουδαίου κοινωνικοῦ ἐνδιαφέροντος.

Ἡ ἱστορικὴ λοιπὸν ἐξέτασις τοῦ θέματος ἀποδεικνύει:

1) Ὅτι ὅτε ἐπεβλήθη διὰ τελευταίαν φορὰν ἡ ἀναγκαστικὴ κυκλοφορία, τῷ 1885, τὸ κράτος ἀφῆρσε, χρησιμοποίησαν δι' ἰδίας του ἀνάγκας τὸν χρυσὸν τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς.

2) Ὅτι ὁ χρυσὸς καὶ αἱ εἰς χρυσὸν ὁμολογίαι τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς ἀπεκτῆθησαν ὑπ' αὐτῆς μετέπειτα ὑπὸ τὸ κράτος τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας ἐκ τῶν ἰδίων διαθέσιμων.

3) Ὅτι τοῦ ὑπὸ ἀναγκαστικὴν κυκλοφορίαν ἐκδοτικοῦ δικαίωματος, καὶ δὴ ἐκείνου δι' ὃ ἀπητοῦντο καλύμματα, περιορισμένη καὶ προσωρινὴ ἐγένετο χρῆσις, οὐδέποτε δὲ πρὸς ἀγορὰν χρυσοῦ ἢ ὁμολογιῶν εἰς χρυσόν.

καλυμμάτων, αντικαθιστώντων τὰ ἀρχικῶς πρὸς τοῦτο διατεθέντα στοιχεῖα τοῦ ἰδίου ἐνεργητικοῦ τῆς Τραπεζῆς.

Εἶναι λοιπὸν δίκαιον καὶ ἐπιτετραμμένον νὰ ἔρχεται ἡδὴ τὸ Κράτος καὶ νὰ λέγῃ εἰς τὴν Τράπεζαν: Πράγματι πᾶν ὅ,τι ἐξέδωκες καὶ διὰ λογαριασμόν μου καὶ διὰ λογαριασμόν σου ἀκόμη τὸ ἔλαβον ἐγὼ ὁλόκληρον εἰς δάνειον, ἀλλ' ὥφειλες νὰ μοῦ ἀγοράσῃς ἐν καιρῷ ἐκ τῶν ἰδίων σου κεφαλαίων καλύμματα εἰς τὸ ἄρτιον, ἢ καὶ ὑπὲρ τὸ ἄρτιον ἀκόμη (1920), τὰ ὅποια νὰ μοῦ διαφυλάξῃς καὶ νὰ μοῦ πωλήσῃς τώρα εἰς τὸ ἄρτιον, καίτοι ἡ ἀξία των ἐν τῷ μεταξύ ἢ τρέχουσα ἔχει πολλαπλασιασθῇ εἰς τὸ δεκαπεντάπλάσιον. Ἀφοῦ δὲ δὲν τὸ ἔκαμες σοῦ ἀφαιρῶ εἰς τὴν ἐξουτελιστικὴν αὐτὴν τιμὴν ἐκεῖνα τὰ ὅποια ἀνέκαθεν εἶχες πορισθῇ ἐκ τῶν ἰδικῶν σου κεφαλαίων, διὰ νὰ διατηρήσῃς ὡς εἶχες καθήκον ὡς ἀνώνυμος ἐταιρεία τὴν ἀκεραιότητα τῆς μετοχῆς σου, καὶ τὰ ἐδήλωσες κατὰ παράκλησίν μου καὶ πρὸς ἐξυπηρέτησίν μου ὡς καλύμματα, χωρὶς οὐδεὶς νὰ φαντάζεται ὅτι διὰ τῆς πράξεώς σου ταῦτα ἀποξενούσαι τῶν περιουσιακῶν σου τούτων στοιχείων. Εἰς τὰς ἄλλας τραπέζης καὶ τὰς λοιπὰς ἀνώνυμους ἐταιρείας δὲν ἐφαρμόζω τὸ δημοτικὸν τοῦτο μέτρον καὶ τὸ ἐφαρμόζω μόνον κατὰ σοῦ, διότι σὺ μόνον με ἐβόηθησες νὰ κάμω ἐθνικὴν οἰκονομίαν. σὺ μόνον με συνέτρεξες νὰ διεξαγάγω πολέμους καὶ νὰ ἀντιμετωπίσω πᾶσαν κρίσιν τοῦ δημοσίου ταμείου. Καὶ σοῦ ἐπιβόλη καὶ κάμω οἰκονομικὴν ἐξυγίανσιν, καὶ πρὸς τοῦτο σοῦ ἀφαιρῶ συγχρόνως ἀνεῦ ἀποζημιώσεως τὸ ἐκδοτικὸν προνόμιον 23 δ'α ἔτη πρὸ τῆς ἐκπνεύσεως αὐτοῦ καὶ σὲ ἀφῆνω νὰ ζήσης, ἂν δυνηθῇ, ἀνάπηρος καὶ ἀσθενικὴ, ὅχι πλέον ὡς ἐκδοτικὴ Τράπεζα, ἀλλ' ὡς κοινὴ ἐμπορικὴ Τράπεζα, βαρυνομένη με δ'α τὰ βάρη, ἅτινα σοῦ κληροδοτεῖ ἄσκησις ἐπὶ ἑνα αἰῶνα τοῦ ἐκδοτικοῦ δικαίωματος με τὴν πρόσθετον ὑποχρέωσιν νὰ μοῦ ἐκτελῇς ἐφεξῆς ὑπὸ τὸ παλαιὸν σου πνεῦμα ὀρισμένας κρατικὰς καὶ κοινωφελεῖς λειτουργίας, ἀδιάφορον ἂν αὗται συνεπάγονται τεράστια βάρη διὰ τὸν ὄργανισμὸν σου, διὰ τὰ ὅποια δὲν ἐννοῶ νὰ σοῦ δώσω κανὲν ἀντάλλαγμα.

Αὐτὸ εἰς τὴν Ἑλλάδα μόνον λέγεται δικαιοσύνη καὶ ἰσότης βαρῶν. Καὶ ὅταν ἡ Ἑθνικὴ Τράπεζα, πεπεισμένη περὶ τοῦ δικαίου τῆς ὑπάγῃ ὑπὸ τὴν κρίσιν κορυφαίων νομομαθῶν τῆς χώρας τὸ ζήτημα, τῆς λέγουν

ὅτι δὲν ἔχει τὸ πρὸς τοῦτο δικαίωμα, διότι τὸ ζήτημα δὲν εἶνε... νομικόν, καὶ ὅτι ἀρμόδιοι νὰ τὸ κρίνωσιν εἶναι οἱ... διοικηταὶ τῶν τεσσάρων μεγάλων ἐκδοτικῶν τραπεζῶν τῆς Εὐρώπης!! Βεβαίως ἡ Τράπεζα ἔχουσα πλήρη συνείδησιν τοῦ δικαίου τῆς δὲν θὰ ἤρνετο νὰ ὑπαχθῇ ὑφ' οἰανδήποτε διαιτησίαν, καὶ μάλιστα τοιαύτην ἐμπνεύσαν πᾶσαν ἐμπιστοσύνην. Ἀλλ' ὁ σκοπὸς τῆς προτάσεως εἶνε πρόδηλος. Διὰ νὰ ληφθῇ σχετικὴ ἀπόφασις, ἐνταῦθα νὰ κοινοποιηθῇ νὰ γίνῃ ἀποδεκτὴ παρὰ τῶν μεγάλων καὶ πολυασχόλων διαιτητῶν, νὰ συνέλθωσιν, ἂν ἀποβῇ τοῦτο δυνατόν διὰ τὸ ζήτημα τοῦτο τῆς μιᾶς Ἑλλάδος, νὰ ἐκδώσωσιν τὴν ἀπόφασιν, θὰ χρειασθῶν μῆνες μακροί, καθ' οὓς τὸ ζήτημα θὰ ἐκκρεμήσῃ, καὶ ἐν τῷ μεταξύ τίς οἶδεν;... Ἀφοῦ δὲν δυνάμεθα νὰ ἔχωμεν τὴν ματαίωσιν, ὅς ἔχωμεν τὴν ἀναβολήν, πάντοτε κέρδος εἶναι προσαρμόζεται ἄλλως τε αὐτῇ πρὸς τὴν αἰωνίαν τακτικὴν μας, καὶ ἐδῶ εἴμεθα πάλιν. Μήπως θὰ εἶνε δυσχερὲς εἰς ἡμᾶς νὰ ἰσχυρισθῶμεν ὅτι καὶ οἱ τέσσαρες διαιτηταὶ τῶν μεγάλων ἐκδοτικῶν ἱδρυμάτων πλανῶνται ἢ ἐπηρεάσθησαν. Μήπως στροφὴν καὶ μάλιστα ἀποτομωτέραν δὲν ἐκάμαμεν, ὅταν ἀπὸ προαπιστοίας τῆς ἀκεραιότητος καὶ τῆς ρώμης τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς μετεβλήθημεν ἐν μιᾷ νυκτὶ καὶ μόνῃ εἰς τιμὰς τῆς ὑπερμέτρου ἐνδυναμώσεώς τῆς; Ἀλλὰ διὰ τοὺς γνωρίζοντας τὰ πράγματα. Ἀλλὰ διὰ τὸς γνωρίζοντας τὴν τοιαύτης διαιτητῆς τὸ συμπέρασμα τῆς τοιαύτης διαιτησίας εἶνε ἐκ τῶν προτέρων γνωστόν. Διότι τὸ Comité Financier εἰς ὁ ἀντιπροσωπεύοντα οἱ διοικηταὶ τῶν ἐκδοτικῶν τούτων ἱδρυμάτων δι' ἐπιλέκτων προσώπων, ἐκπροσωποῦντων τὰς γνώμας των, ἡσχολήθη ἤδη μετὰ τὸ προκείμενον ζήτημα, ἐξήτασε τοῦτο λεπτομερῶς καὶ μάλιστα ὑπὸ τὸ πνεῦμα τῶν τάσεων τοῦ κ. Τσαλδάρη, ἀλλὰ πρὸ τοῦ βοῶντος δικαίου τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς ἀνεγνώρισεν τοῦτο ὁμοφώνως.

Ἀλλ' ἂς προχωρήσωμεν εἰς τὰ ἐπιχειρήματα.

Ἡ Τράπεζα, λέγουσι, δὲν ἐθεώρει τὰ καλύμματα ὡς ἴδια καὶ ἀπόδειξις τούτου εἶνε ὅτι δὲν ἐσημείου διὰ ταῦτα ἐν τοῖς ἰσολογισμοῖς ἐπικαταλλαγὴν. Ἀλλ' ἡ Τράπεζα δι' οὐδὲν τῶν εἰς χρυσὸν στοιχείων τοῦ ἰσολογισμοῦ τῆς σημειοῖ συναλλαγματορικὴν ἀφορὰν. Καὶ ὁ ὑπόλοιπος αὐτῆς χρυσός, ὁ ἄσχετος πρὸς τὰ καλύμματα καὶ τὸ συνάλλαγμα

τῆς, ἀναγράφεται κατὰ τὸ λογιστικὸν τῆς σύστημα εἰς τὰς καταστάσεις τῆς πάντοτε εἰς τὸ ἄρτιον. Εἰδικῶς διὰ τὰ καλύμματα ἀποκτηθέντα εἰς τὸ ἄρτιον, ἡ Τράπεζα ἐκωλύετο ν' ἀναγράψῃ ἐπικαταλλαγὴν καὶ ἐκ τοῦ νόμου περὶ ἀνώνυμων ἐταιρειῶν, ἐπιβάλλοντος ὡς γνωστόν, τὴν ἀναγραφὴν τῶν περιουσιακῶν στοιχείων εἰς τὴν τιμὴν τῆς προσκτήσεως, ἐρ' ὅσον αὕτη εἶναι κατωτέρα τῆς τρεχούσης. Οὕτως ἐμφανίζεται ὁ πολιτικὸς κ. Τσαλδάρης λησμονήσας τὸν νομικὸν κ. Τσαλδάρην.

Ἐτερον ἐπιχείρημα προβάλλεται, ὅτι τὸ κράτος, ἐπιστρέφον τὰ δάνεια, ἅτινα ἔλαβε παρὰ τῆς Τραπεζῆς, δικαιούται, αἶρον τὴν ἀναγκαστικὴν κυκλοφορίαν, ν' ἀξιώσῃ παρ' αὐτῆς τὴν ἐξαργύρωσιν τῶν ὑπολοίπων ἐν κυκλοφορίᾳ τραπεζικῶν γραμματίων εἰς τὸ ἄρτιον, ὅποτε ἡ Τράπεζα θὰ χρησιμοποίησιν πρὸς τοῦτο τὰ καλύμματα εἰς τὴν τιμὴν, εἰς ἣν ζητεῖται νὰ παραχωρήσῃ ἡδὴ ταῦτα εἰς τὴν Ἑκδοτικὴν, ἥτοι τῶν δρχ. 25 κατὰ λίραν. Τὸ ζήτημα πᾶν ὅπως ἔχει. Ἀλλ' ἡ Τράπεζα ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, διὰ τὴν ἐξαργύρωσιν τῶν γραμματίων τῆς θὰ χρησιμοποίησιν πιθανῶς καὶ ἄλλον χρυσόν, ἐκτὸς τῶν καλυμμάτων. Διὰ τὴν ζήτησιν λοιπὸν ὅπως καὶ ὁ λοιπὸς χρυσὸς τῆς Τραπεζῆς πωληθῇ ἀπὸ τοῦδε εἰς τὸ δημόσιον πρὸς δραχμὰς 25 τὴν λίραν; Ἀλλ' ἂς ἐξετάσωμεν βαθύτερον τὸ ζήτημα. Πράγματι, διὰ νὰ ἀρθῇ ἡ ἀναγκαστικὴ κυκλοφορία, τὸ κράτος ὀφείλει προηγουμένως νὰ ἐξοφλήσῃ τὰ πρὸς τὴν Τράπεζαν χρεὴ του, ἔστω καὶ μόνον τὰ συνδεόμενα πρὸς τὴν κυκλοφορίαν. Ταῦτα ἀναγράφονται ἐν τῷ ἰσολογισμῷ τῆς α' ἐξαμηνίας 1927 ὡς ἑξῆς:

α') Δάνεια ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας	Δρ. 2.628 ἐκ.
β') Δάνειον 200 ἐκ. περὶ οὗ ἀνωτέρω ἐκ τῆς ἐκδόσεως τῶν 300 ἐκατ. ὑπολοίπου.	» 168 »
γ') Ν. ΓΧΜΒ	» 1.168 »
δ') Ν. Δ. 23-4-1923	» 1.243 »
ἥτοι ὀφείλει νὰ καταβάλῃ εἰς τὴν Τράπεζαν τραπεζογραμμάτια.	» 5.227 »
ἀπένακτι τῆς ὑφισταμένης κυκλοφορίας.	» 4.825 »

ἥτοι θέλει καταβάλῃ ὁλόκληρον τὴν κυκλοφορίαν καὶ θὰ ἀπομείνῃ ἀκόμη ὡς ὀφειλέτης 400 εἰσέτι ἑκατομμυρίων, ἀνεξαρτήτως τῶν λοιπῶν δανείων ἅτινα ὀφείλει εἰς τὴν

Τράπεζαν καὶ ἅτινα θὰ ἐξοφλήσῃ πλέον εἰς χρυσόν. Οὕτως, ἐν τῇ τοιαύτῃ θεωρητικῇ περιπτώσει δὲν θ' ἀπέμενε ἐν κυκλοφορίᾳ οὐδὲν τραπεζογραμμάτιον διὰ νὰ ἐξαργυρωθῇ παρὰ τῆς Τραπεζῆς, καὶ τὰ περιώνυμα καλύμματα, ἐφόσον ἡ ἐκδοτικὴ εὐθύνη περιορίζεται εἰς τὴν ἐξαργύρωσιν τῶν ἐν κυκλοφορίᾳ τραπεζογραμμάτων, θ' ἀπέμενον καὶ πάλιν ὑπὸ τὴν πλήρη αὐτῆς κυριότητα. Τοῦτο εἶνε συνέπεια τοῦ γεγονότος, ὅτι ἡ Τράπεζα οὐδὲν κυκλοφορεῖ ἐκ τοῦ ἰδίου ἐκδοτικοῦ δικαίωματος. Ἀποδεικνύεται δ' οὕτως ἀνεῦ ἀξίας καὶ σκοποῦ τὸ ἐλληνικῆς παραγωγῆς δόγμα, ὅτι ἡ εὐχέρεια τοῦ ἐκδοτικοῦ ἰδρύματος πρὸς κυκλοφορίαν ἀποτελεῖ πραγματικὴν κυκλοφορίαν, συνεπαγομένην τὴν ὑποχρέωσιν πρὸς διατήρησιν καλυμμάτων.

Ἀλλ' ἂς φαντασθῶμεν ὅτι τὴν στιγμὴν τῆς ἀρσεως τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας ὑφίστανται ἐκ κυκλοφορίας καὶ γραμμάτια ἐκδοθέντα διὰ λογαριασμόν τῆς Τραπεζῆς πρὸς χορήγησιν δανείων, καθόσον πρὸς ἀγοράν τῶν καλυμμάτων δὲν ἐχρησιμοποιήθη ἡ ἐκδοσις, ὡς ἀποδεικνύουν αἱ καταστάσεις τῆς Τραπεζῆς.

Ἡ Τράπεζα ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει πράγματι θὰ διαθέσῃ τὰ καλύμματα, καὶ ἄλλον ἴσως ἀκόμη χρυσόν, πρὸς δρ. 25 τὴν λίραν, ἀλλ' ὁ χρυσὸς οὗτος θὰ ἐπανελθῇ εἰς αὐτὴν ἀκέραιος ἐκ τῆς εἰσπράξεως τῶν δανείων, πρὸς χορήγησιν τῶν ὁποίων ἐχρησιμοποίησε τὴν ἐκδοσιν.

Ἀλλ' ἐρωτῶσι πονηρῶς: τί ἐγένετο ἐν Βελγίῳ καὶ ποῦ κατέληξαν ἐν Γαλλίᾳ αἱ σχετικαὶ πρὸς τὸ προκείμενον θέμα συζητήσεις; Διὰ τὴν νὰ μὴ προβῶμεν καὶ ἡμεῖς εἰς παρομοίας λύσεις; Τὸ δυστόχημα ἐν Ἑλλάδι εἶνε ὅτι λαμβάνομεν ἐκαστοτε αὐτοτελῶς τὰ ἐφαρμοσθέντα ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, χωρὶς νὰ ἐξετάζωμεν τὰς τοπικὰς συνθήκας καὶ τοὺς εἰδικούς ὁρους, ὑφ' οὓς ἐγεννήθησαν καὶ ἐρρυθμίσθησαν ἐκεῖ τὰ ζητήματα. Τοῦτο αὐτοχρῶς συμβαίνει καὶ ἐν προκειμένῳ. Ἐν Γαλλίᾳ καὶ Βελγίῳ εἶχον κανονικὴν κυκλοφορίαν, καὶ ὁ χρυσὸς τῶν ἐκδοτικῶν τραπεζῶν ἀπεκτήθη ἀναμφισβητήτως ἐκ τῆς ἐκδόσεως. Τὰ μικρὰ κεφάλαια τῶν τραπεζῶν τούτων ἐν σχέσει πρὸς τὸν ὄγκον τοῦ χρυσοῦ τὸ ἀποδεικνύουν ἐμφανέστατα (Τράπεζα τῆς Γαλλίας κεφάλαιον φρ. 182.500.000, μεταλλικὸν 4.744.000.000. Τράπεζα τοῦ Βελγίου κεφάλαιον φρ. 50.000.000, μεταλλικὸν 318.000.000).

Ἐπελθόντος τοῦ πολέμου αἱ κυβερνήσεις τῶν χωρῶν τούτων ἐπέβαλον τὴν ἀναγκαστικὴν κυκλοφορίαν, σώσασαι οὕτω τὸν χρυσόν, ὅστις ἄλλως θ' ἀπερροφᾶτο ἀπὸ τοὺς σπεύδοντας εἰς τὴν ἐξαργύρωσιν κατόχους τῶν τραπέζι-κῶν γραμματίων. Κατὰ συνέπειαν ὁ χρυσὸς τῶν ἀποταμιευμάτων ἐδημιουργήθη καὶ ἐσώθη ἐκ τῆς κρατικῆς ἐπιταγῆς, καὶ ἐπομένως κέκτῃται ἐν προκειμένῳ τὸ κράτος πλη-ρες τὸ δικαίωμα τῆς καρπώσεως τῆς δια-φορᾶς τῆς ἐπικαταλλαγῆς. Παρ' ἡμῖν, ἀντι-θέτως, ὁ χρυσὸς δὲν ἀπεκτήθη ἐκ τῆς κυκλο-φορίας, ἀλλὰ συνεκομίσθη ἐκ τῶν κεφαλαίων καὶ τῆς ἀποταμιεύσεως τῆς Τραπεζῆς, ὑπὸ τὸ κράτος μακρὰς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας. Διεσώθη ὡς καὶ ἐδημιουργήθη διὰ τῆς προνοίας τῆς Τραπεζῆς. Τὸ Κράτος, οὐδὲν πρᾶξαν διὰ τὴν ἀπύκνησιν καὶ διάσωσιν τοῦ χρυσοῦ τούτου, οὐδεμίαν νόμιμον καὶ δι-καίαν ἀξίωσιν δύναται νὰ ἔχῃ ἐπὶ τῆς ἐπι-καταλλαγῆς. Τὸ Κράτος, ἰδρύον ἤδη τὴν ἐκ-δοτικὴν Τράπεζαν, δύναται, ἀφοῦ προσφέρε-ται πρὸς τοῦτο ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα, νὰ χρη-σιμοποίησιν τὸν χρυσὸν τούτον ὡς πρώτον μεταλλικὸν ἀπόθεμα τῆς νέας τραπέζης, ἀλλ' ὀφείλει νὰ τὸν πληρώσῃ εἰς τὴν πραγματι-κὴν του ἀξίαν.

Ἡ λέξις «καλύμματα» θὰ παραμείνῃ πλε-ον εἰς τὴν οικονομικὴν, ἀλλὰ καὶ τὴν πολι-τικὴν ἱστορίαν τοῦ τόπου περιώνυμος, ἀφοῦ ταῦτα ὑπῆρχαν ἡ ἀφορμὴ ἡ ἔστω τὸ πρόσχη-μα τῆς διασπάσεως μιᾶς οἰκουμένης κυβερ-νήσεως τοῦ μεγάλου προορισμοῦ τῆς χαλαρώ-σεως. Ἀλλ' ὁ ὅρος «καλύμματα» ἀτόπως ἐχρησιμοποιήθη ἐν προκειμένῳ, διότι κολόμ-ματα μόνον ἐν ὕψει καὶ οὐχὶ ἀναγκαστικῇ κυκλοφορίᾳ νοοῦνται. Καὶ ἀτυχῆς συνέπεια ἀστόχου χρησιμοποίησεως τεχνικοῦ ὅρου ὑ-πῆρξεν ἡ προσπάθεια πρὸς ἐφαρμογὴν ἀρχῶν αἵτινες διέπουν μόνον τὰ πραγματικὰ κα-λύμματα, ὅταν ἐπιβληθῇ εἴτα ἡ ἀναγκαστι-κὴ κυκλοφορία.

Μέρος τῆς εὐθύνης τῆς παραπληρώσεως ὑ-πέχει ἀναμφιβόλως καὶ ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα. Ἐμφανίζουσα εἰς τὰς καταστάσεις τῆς καλύμ-ματα εἰς ὁλόκληρον καὶ ἀμετάβλητα, ὅσην ὁ-ποτε καὶ ἂν ἦτο ἡ ἀντίστοιχος κυκλοφορία. Περαιτέρω ἐβοήθησεν ἀσυναισθητῶς εἰς τὴν πλάνην, ἐν ἣ παραπαίωμεν, μὲ τὸ νὰ ὀνομάζῃ ὡς «καλύμματα» τὰς ἐν λόγῳ ἀξίας, ἃς ἐξ ἀρχῆς ἐδέχθη καὶ ἐχωρήσῃ εἰς τὴν ἐκδοτικὴν. Ἀλλ' οὐδέποτε ἐβραβεύθη, ὅτι, χρησιμοποιοῦσα τὸν ἀτυχῆ ὅρον ἐν ἐκτέλει τῶν πεσι-πτώσεων, θὰ συνέτεινεν εἰς τὴν δημιουργίαν

ὀρέξεων, ὧν θὰ ἦτο βορά. Ἡ δύνατο καὶ ἐ-πρεπε νὰ εἴπῃ, ὅτι ἐκχωρεῖ τόσον χρυσὸν καὶ τόσας ὁμολογίας καὶ οὐχὶ καλύμματα, ἅτινα ὡς τοιαῦτα εἶναι ἀνύπαρκτα. Ἀλλ' ἂν μί-α κακὴ χρῆσις τεχνικοῦ ὅρου δημιουργῇ κάποτε πλάνας, οὐδέποτε ὁμως ἀπεμπολεῖ δικιωμά-τα τοιαύτης εὐσταθείας, οἷα τὰ προκείμενα τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς.

Ἀλλ' ἐκρίθη ἀναγκαῖον, ἐπὶ τῷ τέλει νὰ καταστῇ ἡ ἀποψὶς τῶν συμπαθῆς πρὸς τὴν κοινὴν γνώμην, νὰ ἐξεγείρουν αὐτήν, λέγον-τες ὅτι ἀγωνίζονται δῆθεν ὅπως ἡ διαφορὰ τῆς ἀξίας τῶν καλυμμάτων περιέλθῃ εἰς τὸ κοινόν, εἰς τὸ ἀνήκει, καὶ οὐχὶ εἰς τοὺς ἀντιπα-θεῖς μετόχους τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς, οἵ-τινες διὰ ταύτης θὰ προσεπορίζοντο ὑπέρμε-τρον, ἀθέμιτον καὶ ἀδικαιολόγητον πλουτι-σμόν.

Ἡ ἐπικαταλλαγὴ τῶν καλυμμάτων, ἥτις ἀποτελεῖ τὸ ἀντικείμενον τῆς διαφορᾶς (διό-τι τὰ καλύμματα πάντως θὰ περιέλθουν εἰς τὴν ἐκδοτικὴν), ἐν οὐδεμίᾳ περιπτώσει πρόκειται νὰ χορηγηθῇ εἰς τὸ κοινόν, διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον ὅτι δὲν ὑπάρχει τρόπος νὰ χορηγηθῇ. Οὐτε πρόκειται νὰ ἐπιπληρώσῃς νομι-ζουσιν οὐδέ πλούστεροι, τὴν τιμὴν τῆς σταθε-ροποίησεως, ἐξάρτησιν ἄλλων συντελεστῶν. Ἡ διαφορὰ αὕτη, ἂν ἐκρίνετο ὅτι δὲν ἔπρε-πε νὰ παραμείνῃ εἰς τὴν Τράπεζαν, θὰ ἦγε-το εἰς πίστωση τοῦ δανείου ἐπ' ἀναγκαστι-κῇ κυκλοφορίᾳ, ὅπερ ὑπάγεται κατὰ τὸ πρό-γραμμα τῆς σταθεροποίησεως εἰς μακρὰν χρεωλύσιν. Ἀθέμιτος πλουτισμὸς κατὰ συ-νέπειαν μόνον ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ θὰ ὑ-πῆρχεν ὑπὲρ τοῦ κράτους, ὅπερ ἀπλῶς θὰ ἐβράχυνε τὴν χρεωλυτικὴν ὑπηρεσίαν τῶν χρεῶν του, καθιστῶν ἀβέβαιον καὶ ἐπισηπλῇ τὸν βίον καὶ τὴν δρᾶσιν τῆς Ἐθνικῆς Τρα-πέζης, ἥς ἐν τούτοις ἐπὶ μακρὸν θὰ ἔχῃ ἀνάγ-κην ἡ χώρα.

Ἀναμφισβητήτως ἡ σύνθεσις τῆς ἐκδοτι-κῆς ἀπὸ ἀπόψεως ρευστότατος ἐνεργητικοῦ καὶ δυναμικῆς κυκλοφορίας, θὰ ἦτο κρείσ-σων ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἐμειοῦντο τὰ δά-νεια τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας, ἀλλὰ τοῦτο ἂς πρᾶξῃ ἐξ ἰδίων τὸ κράτος, ὅπερ ὀ-φείλει αὐτὰ, διότι δὲν εἶναι δίκαιον νὰ ἀναγ-κάσῃ τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν νὰ μειώσῃ ἐκ τῆς περιουσίας τῆς τὰ δάνεια τοῦ δημοσίου. Ἀλλ' ἡ Ἐκδοτικὴ Τράπεζα καὶ ἄνευ τούτου μένει ἀπολύτως ἰσχυρὰ διὰ νὰ κρατήσῃ τὴν τιμὴν τοῦ νομίσματος καὶ νὰ ἐκτελέσῃ τὸν ἄλλον τῆς προορισμὸν, χωρὶς νὰ εἶναι πρὸς

τοῦτο ἀνάγκη θυσιῶν ἐκ μέρους τῆς Ἐθνι-κῆς Τραπεζῆς, τοῦτο δὲ ἀνεγνώρισαν καὶ οἱ ὑπέρμαχοι τῆς νέας θεωρίας.

Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸν ἀθέμιτον καὶ ἀπό-τομον πλουτισμὸν τῶν μετόχων τῆς Ἐθνι-κῆς Τραπεζῆς, οὗτος οὔτε ἀθέμιτος, οὔτε ἀ-πότομος, οὔτε καὶ πλουτισμὸς εἶναι. Ἀπότο-μος μὲν πλουτισμὸς δὲν εἶναι, διότι, εἴτε μέ-νει ἡ κατάσταση ὡς ἔχει ὑπὸ ἀναγκαστι-κὴν κυκλοφορίαν, εἴτε ἀναλάβῃ ἡ Ἐθνικὴ τράπεζα τὴν σταθεροποίησιν τοῦ νομίσματος εἴτε γίνῃ νέα Τράπεζα ἐκδοτικὴ, τὸ κεφάλαιον τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς παραμένει ἐντε-λὸς τὸ αὐτὸ, μὴ μεταβαλλόμενον μηδὲ κα-τὰ ὁμολόν, ἀθέμιτος, δὲν εἶναι, διότι τὸ κε-φάλαιον τοῦτο προήλθεν ἐκ τῆς μακρᾶς ἐπὶ 86 ἔτη σώφρονος διαχειρίσεως τῆς διαρκούς ἀποταμιεύσεως καὶ ἀπολύτου συντηρητικότη-τος ἥτις ἀνεκάθεν διεῖπε τὸ ἴδρυμα.

Ἀπλούστατα μέρος τοῦ κεφαλαίου τού-λου εὐρέθη κατὰ τὴν ἐπικαταλλαγὴν ἐνδε-μένον εἰς σταθερὰς ἀξίας, καὶ οὕτω τὸ μέρος τοῦτο δὲν ὑπέστη τὴν ἔκπτωσιν τῆς δραχ-μῆς. Τοῦτο δὲ δὲν συνέβη μόνον εἰς τὴν Ἐ-θνικὴν Τράπεζαν. Ἄν ἐψηφίστοτο γενικὸς φορολογικὸς νόμος, καθορίζων ὅτι ἡ ἀπόμα-τος ὑπερτίμησις στοιχείων τοῦ ἐνεργητικοῦ ἀ-νῆκει εἰς τὸ κράτος, τότε ἡ Ἐθνικὴ Τράπε-ζα δὲν θὰ ἐδικαιοῦτο νὰ διατυπώσῃ παρὰ-πονον. Ἀλλ' ὅταν μόνον κατ' αὐτῆς ἐφαρ-μόζεται τοιαύτη ἀρχή, ἔχει ἀναμφισβητήτως τὸ δικαίωμα νὰ διαμαρτυρηθῇ καὶ νὰ χαρα-κτηρίσῃ ταύτην ὡς καθαρὰν δήμευσιν. Δὲν πρόκειται δὲ νὰ ὑπερτιμηθῇ, ὡς ἀφίεται νὰ ὑπονοηθῇ, ἡ ἀξία τῆς μετοχῆς τῆς Τρα-πέζης, καὶ μάλιστα μέχρι τοῦ διπλασίου τῆς τρεχούσης, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐσωτερικῆς ἀ-ξίας αὐτῆς. Διότι ἡ μετοχὴ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς καὶ ἡδὴ τὴν αὐτὴν ἐντελὴς ἐσω-τερικὴν ἀξίαν ἔχει, ἀλλὰ τὸ μέρος αὐτῆς, περιοριζόμενον ἀπὸ τὰ βάρη, ἅτινα ὁ κρα-τικός τῆς χαρακτὴρ συνεσώρευσε, δὲν ἐπι-τρέπει ἀνωτέραν κεφαλαιοποίησιν τῶν ση-μεριῶν ἐπιπέδων. Οὔτε ἀτυχῶς τὰ βάρη ταῦτα θὰ λείψωσι καὶ ὅταν ἡ Ἐθνικὴ παύ-σῃ νὰ ἦναι ἐκδοτικὴ. Διότι ὁ ὄγκος τοῦ προ-σωπικοῦ τῆς θὰ παραμείνῃ δυσβάστακτον βάρος καὶ μετὰ τὴν παραχώρησιν τοῦ μι-κροῦ τμήματος, ὅπερ θὰ χρειασθῇ εἰς τὴν Ἐκδοτικὴν, καὶ τὰ τόσα ἄγωνα ὑποκαταστήμα-τά τῆς θὰ διατηρήσῃ καὶ δάνεια τοῦ δημοσίου με μικρὰς ἀποδόσεις θὰ βαρύνουν ἐπι-μακρὸν τὸ ἐνεργητικὸν τῆς, καὶ τὴν ἀγροτι-κὴν πίστιν θὰ ὑποχρεωθῇ νὰ ἐξακολουθήσῃ ἀσχοῦσα καὶ τὰ παραγωγικά δάνεια πρὸς

τοὺς πρόσφυγας ἀγρότας καὶ ἀστούς μὲ τὰ μικρὰ ἐπιτόκια δὲν θὰ διακόψῃ, καὶ τὴν ἐ-πιβάρυνσιν τῆς διαχειρίσεως τῶν μουσουλ-μανικῶν κτημάτων, ἥτις οὐδὲν ἀποφέρει αὐ-τῇ, θὰ ὑφίσταται, καὶ τοῦ ἀχθούς τῆς ἀκινή-τοποιήσεως τῆς γνωστῆς προκαταβολῆς τοῦ 1 δισεκατομμυρίου τῆς ἀποζημιώσεως τῶν προσφύγων δὲν θ' ἀπαλλαγῇ.

Τὸ βαρὺ ἔργον τῆς ἐνισχύσεως τῆς πα-ραγωγῆς, ἐξ ἧς καὶ μόνης θὰ εὐημερήσῃ κράτος καὶ κοινωνία, θὰ παραμείνῃ ὡς βα-ρεῖα κληροδοσία καὶ ὡς καθήκον εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν, διὰ νὰ τὸ ἐξυπηρετή-σῃ ὑπὸ τὸ πνεῦμα ὅπερ ἐδημιούργησε παρ' αὐτῇ παράδοσιν, ὑφ' ἣν καὶ εἰς τὸ μέλλον θὰ δουλεύῃ. Αὕτη εἶνε ἡ «ἐμπορικὴ καὶ ἰ-διωτικὴ Τράπεζα», ἥτις θὰ ἀπομείνῃ μετὰ τὴν ἀπόσχισιν τοῦ ἐκδοτικοῦ κλάδου, φέρου-σα τὸ ὄνομα Ἐθνικῆς, ἀναξία τῆς συμπα-θείας καὶ τῆς μερίμνης τοῦ κ. Τσαλδάρη.

Ἄν ἡ τοιαύτη Ἐθνικὴ Τράπεζα καμφοῖ, ὡς ἀσφαλῶς θὰ συμβῇ ὑπὸ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν νεαρῶν θεωριῶν, μόνον καὶ μόνον διὰ πιστωθῇ ὁ λογαριασμὸς τῶν ἀναγκαστικῶν δανείων τοῦ κράτους, ἡ παραγωγή, ἡ εὐη-μερία τοῦ τόπου καὶ ὁ δημόσιος προὔπολο-γισμὸς, οὐχὶ δὲ μόνον οἱ μέτοχοι τῆς Ἐθνι-κῆς Τραπεζῆς, θὰ ὑποστοῦν τὰς αἰματηρὰς συνεπείας τῆς τοιαύτης δημεύσεως, ἀνεξαρ-τήτως τῆς ἐντυπώσεως ἥτις θέλει παραχθῇ, ὅτι τὸ κράτος τοῦτο ἔπαινε πλέον νὰ εἶνε κράτος δικαίου. Ἀλλοίμονον εἰς τὴν χώραν, ἂν τὸ πνεῦμα τοῦτο διεῖπε καὶ τὰς σκέψεις τῶν ρυθμισάντων τὰ προκείμενα μετὰ τὸ 1897 οικονομικά προβλήματα. Καὶ τότε τὸ κράτος κατέκειτο ἡθικῶς κατάκοτον καὶ ὀ-λικῶς συντετριμμένον, εἶχε δὲ καὶ τὸ δίκαιον ὑπὲρ αὐτοῦ, ἐνῶ ἐν προκειμένῳ δὲν ἔχει, νὰ περιλάβῃ ὑπὸ ἓνα γενικὸν συμφέροντα αὐτῷ διακανονισμόν καὶ τὰ χρεῖα πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν. Ἐκρίνετο ὁμως τὸ κράτος ἔκείνο, ὅτι τὸ πραγματικὸν αὐτοῦ συμφέρον ἦτο νὰ μὴ ἀπεμπολήσῃ ἀντὶ πινακίου φακῆς καὶ νὰ στεροθῇ τῆς ρώμης τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς, ἥτις θὰ ἐχρησίμευεν αὐτῷ, ὡς ἐ-χρησίμευσεν, ὡς κύριος μοχλὸς διὰ τὴν οἰ-κονομικὴν του ἀνόρθωσιν.

Ἀλλ' ἐφόσον ὡς πολιτικὸς σκοπὸς ἐτέ-θη: ἡ ματαίωσις τοῦ ὅλου προγράμματος τῆς νομισματικῆς ἐξυγιάνσεως, ὅπερ εἶνε ἐ-ναίον, ἡ κατὰστροφὴ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέ-ζης, διὰ νὰ ταλανισθῇ ὁ τόπος πρὸ τοῦ οἰκ-τροῦ τούτου διλήμματος, δὲν ἀρκοῦνται μό-

νον εις την δήμευσιν των καλυμμάτων, ἀλλ' ἀρνοῦνται καὶ πᾶσαν συζήτησιν περὶ ἀποζημιώσεως τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς διὰ τὴν πρόωρον διακοπὴν τοῦ ἐκδοτικοῦ τῆς δικαιοῦματος, καίτοι ταύτην κρίνουν κατ' ἀρχὴν δικαίαν καὶ νόμῳ βάσιμον. Ἀλλὰ, λέγουσι, περιττεῖται πᾶσα συζήτης περὶ ἀποζημιώσεως, ἀφοῦ ὁ διοικητὴς τῆς Τραπεζῆς, ὁμιλῶν πρὸς τοὺς ὑπαλλήλους αὐτῆς, ἐχαράκτηρισε τὸ ἐκδοτικὸν προνόμιον ὡς ἀποφύρον ζημίαν εἰς τὸ ἴδρυμα καὶ ὡς ἀποτελοῦν βάρος εἰς αὐτό. Δὲν γνωρίζομεν τί εἶπεν ὁ διοικητὴς εἰς μίαν οἰκογενειακὴν συγκέντρωσιν τῶν ὑπαλλήλων, οὔτε ἂν ἀπεδόθησαν καλῶς καὶ ἐπακριβῶς τὰ λεχθέντα, οὔτε τί εἶχεν ἐννῶ λέγων ταῦτα ὁ κ. Διομήδης καὶ ἂν ἐν τῇ πλάστιγγι τῆς κρίσεως δὲν ἔθετε μετὰ τῶν βαρῶν τοῦ προνομίου τὴν «κακοποιὸν» ἐπέμβασιν τοῦ κράτους εἰς τὰ τῆς Τραπεζῆς ἢ ὁ βίος ἔχει ἐκ τούτου ἀποβῆ ἀφόρητος. Ἀλλὰ «κουβέντες» τοῦ εἶδους αὐτοῦ δὲν τεκμηριοῦσι παραιτήσεις ἀπὸ νομίμων δικαιοματίων τῆς σοβαρότητος τῆς ἀξιώσεως ταύτης τῆς Τραπεζῆς διὰ τὴν βιαιάν διακοπὴν τοῦ ἐκδοτικοῦ τῆς δικαιοῦματος.

Ἀλλ' ἀφοῦ τὸ σπουδαῖον τοῦτο ζήτημα τείνει διὰ τῆς ἀφελούς ταύτης μεθόδου νὰ καλυφθῇ καὶ παροραθῇ, διότι ἀποτελεῖ τὸν σκόπελον ἐφ' οὗ θὰ ἐναυάγει ἡ προσπάθεια καὶ ὁ σκοπὸς τῆς καταστροφῆς ἢ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς ἢ τοῦ προγράμματος τῆς ἐξυγιάνσεως, εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ τὸ θέσωμεν, διὰ ν' ἀποδείξωμεν ὅτι τὸ κράτος, ἀφαιροῦν ἀπὸ τοῦδε τὴν ἐκδοσιν ἀπὸ τῆς Τραπεζῆς, καθ' ὃ ἔχει βεβαίως δικαίωμα, ὁφείλει νὰ τὴν ἀποζημιώσῃ διὰ τὴν ζημίαν ἣτις προσγίνεται αὐτῇ ἐκ τῆς στερήσεως πηγῆς πραγματικῶν κερδῶν, ἃτινα συγκομιζόμενα ἐν τῷ ὑπολογισμῷ θὰ ἀποτελέσουν τοιοῦτον ὄγκον χρυσοῦ, ἐκ τῆς λάμψεως τοῦ ὁποίου θὰ τυφλωθῶσιν οἱ ζητοῦντες ἡδὴ νὰ τυφλώσῃ τὸ ἐλληνικὸν κοινὸν διὰ τῶν ἐπιχειρημάτων των. Καὶ ὅπως καταστήσωμεν τὸ πρᾶγμα ἀπλοῦν καὶ εἰς τὸν ἀδαέστερον, ἀρκούμεθα ν' ἀναφέρωμεν τοὺς ἐξῆς μόνον ἀριθμούς, οἵτινες θὰ ἀποτελέσωσι τὴν βάσιν τοῦ ὑπολογισμοῦ τῆς ἀποζημιώσεως.

Ἐκδοτικὸν δικαίωμα

Ἄτοκοι καταθέσεις δημοσίου ἐλέγχου, νομικῶν προσώπων, ὑπηρεσία ἐθνικῶν δανείων, καὶ ἐν γένει καταθέσεις κεφαλαίων, ἃτινα παραμένουσιν εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν διηνεκῶς μὲ μικρὰς μόνον διακυμάνσεις χωρὶς νὰ ἐπιβαρύνωσιν αὐτὴν διὰ τόκου

763 ἑκατ.

Σύνολον μέσων, ὧν θὰ στερηθῇ ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα παραιτουμένη τοῦ προνομίου

950 ἑκατ.

Τὰ κεφάλαια ταῦτα ὑπολογιζόμενα, ὅμω καὶ πρὸς 10 ο)ο, οἷος εἶναι ὁ τόκος σήμερον ἀλλὰ μόνον πρὸς 8 ο)ο, φέρουσιν ἀπόδοσιν

1713 ἑκατ.

ἐτησίως. Εἰς τὸ ποσὸν τοῦτο δέον νὰ προστεθῶσιν αἱ προμήθειαι τῆς Τραπεζῆς διὰ τὰ δάνεια τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας, διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τῶν ἐθνικῶν δανείων, διὰ τὴν κίνησιν τοῦ συναλλάγματος τοῦ νομοθετικοῦ διατάγματος τοῦ 1923, διὰ τὴν ἀγορὰν τοῦ συναλλάγματος τοῦ διεθνούς οικονομικοῦ ἐλέγχου κλπ.

136 ἑκατ.

Ἐκ τούτων δέον νὰ ἀφαιρεθῇ ἡ δαπάνη τῆς ἐκτυπώσεως τῶν τραπεζικῶν γραμματίων ὑπολογιζομένη εἰς ἑκατομμύρια καὶ ἡ συμμετοχὴ τοῦ δημοσίου εἰς τὰ ἐκ τῆς κυκλοφορίας κλπ. κέρδη τῆς τραπεζῆς

30 ἑκατ.

166 ἑκατ.

Ἀπομένει οὕτως ὑπόλοιπον ἐτησίων κερδῶν ὧν θὰ στερηθῇ ἡ Τράπεζα ἐπὶ 23 ἔτη, ἥτοι μέχρι τοῦ 1950, ὅτε λήγει συμβατικῶς τὸ προνόμιον

59 ἑκατ.

97 ὁλοκλήρων ἑκατομμυρίων.

Ἀλλ' ἡ Τράπεζα δὲν ἐζήτησε τοιαύτην ἀποζημιώσιν, ἂν καὶ εἶναι ἀπολύτως δικαία καὶ νόμιμος, διότι, ἂν ἔπραττε τοῦτο, θὰ ἐματαίου τὴν ὅλην προσπάθειαν πρὸς οικονομικὴν ἐξυγιάνσιν τῆς χώρας. Ἀσφαλῶς ὁμῶς θὰ τὸ πράξῃ, ἂν τὸ κράτος θελήσῃ νὰ ἀδικήσῃ αὐτὴν εἰς τὸ ζήτημα τῶν καλυμμάτων, ἢ εἰς ἄλλο τι ζήτημα ἐξ ἐκείνων, ἃτινα εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ προκύψουν κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ἐκκαθαρίσεως τῶν λογαριασμῶν. Ἀλλ' ἡ ἐκκαθαρίσις αὕτη δὲν δύναται καὶ δὲν πρέπει νὰ γίνῃ, ὥς θὰ ἐγένετο μετὰ

ἐξ ἑνὸς κακοπίστων ἀντιδίκων. Ὅχι διότι ἐκ τούτου θὰ ἐξημιούτο ἡ Τράπεζα, ἀλλὰ διότι δὲν θὰ ἐξυπηρετεῖτο ὁ μέγας σκοπός, ὅστις ἐπιδιώκεται διὰ τοῦ χαραχθέντος προγράμματος τῆς νομισματικῆς ἐξυγιάνσεως καὶ οικονομικῆς ἀνορθώσεως τῆς χώρας.

Βεβαίως ἐκ τῆς μεταβολῆς ταύτης δὲν πρέπει νὰ καρπωθῇ ὀφέλη ὁ μέτοχος τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς, ἀλλὰ δὲν εἶναι βεβαίως καὶ δίκαιον αὐτὸς μόνος νὰ καταβάλλῃ τὰ ἐξόδα τῆς διαρρυθμίσεως ταύτης, ἣτις θὰ ἀποβῇ πρὸς τὸ καλὸν τοῦ κράτους καὶ τῆς κοινωνίας.

**

Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα, ἣς ὁ βίος ἡπῆρξε μία μακρὰ ἀλλοσις ὑπηρεσιῶν πρὸς τὸν τόπον καὶ ἣτις οὐδέποτε ἐδεσμεύθη ἐκ τοῦ στενοῦ ὑπολογισμοῦ, ἀλλ' ἐχειρίσθη τὰ οικονομικὰ ζητήματα τῆς χώρας ἐμπνεομένη μόνον ἀπὸ τὸ γενικὸν ἀγαθόν, ἐξήρθη καὶ ἐν προκειμένῳ εἰς τὸ ὕψος τῶν περιστάσεων καὶ ἠρξέσθη νὰ ζητήσῃ μόνον ὅπως αἱ μετοχαὶ τοῦ νέου ιδρύματος παραμείνωσιν εἰς αὐτὴν, ἀποτελούμενης τῆς συνελεύσεως τῶν μετόχων τοῦ νέου ιδρύματος ἐκ τῶν μετόχων τῆς παλαιᾶς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς, (ὧν τὸ μέγα μέρος εἶναι ιδρύματα καὶ σωματεία),

ἐμπνεόντων πᾶσαν ἐμπιστοσύνην ὅτι θὰ ἀσκήσωσι καὶ ἐφεξῆς τὴν ὑψηλὴν λειτουργίαν τῆς συνελεύσεως τῆς Ἐκδοτικῆς τραπεζῆς ὑπὸ σεμνὸν καὶ πατριωτικὸν πνεῦμα ἐξυπηρετήσεως τῶν γενικῶν τῆς χώρας συμφερόντων. Ἡ λύσις αὕτη, οὐδένα ἀδικεῖ, στηρίζει τὴν πίστιν τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς, ἣτις εἶναι καὶ θὰ παραμείνῃ ἐθνικὸν κεφάλαιον, ἱκανοποιεῖ δ' ἐξ ἄλλου καὶ τοὺς μετόχους αὐτῆς διὰ τὴν πρόωρον λήξιν τοῦ προνομίου.

Οὕτω θὰ ἔχωμεν δύο ιδρύματα ἐκ τῆς αὐτῆς πηγῆς προερχόμενα, μὲ τὰς αὐτὰς παραδόσεις ἐμπεποτισμένα, ἀμφοτέρω ἀντάρκα καὶ ἰσχυρὰ, ὅπως ἐπιτελέσωσιν εἰδικευμένα ἕκαστον τὸ ἔργον εἰς ὃ καλοῦνται, ἔργον ἴσης κοινωνικῆς ἀξίας, τὸ ἔργον τῆς διατηρήσεως τῆς ἀξίας τοῦ νομίσματος καὶ τῆς ρυθμίσεως τῆς νομισματικῆς ἀγορᾶς—ἡ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος—καὶ τὸ ἔργον τῆς συγκεντρώσεως καὶ ἐξασφαλίσεως τῆς ἀποταμιεύσεως τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ ὅπως, χρησιμοποιηθῇ καρποφόρος, ὑπὸ εὐνοϊκῶν ὁρῶν καὶ ὑπὸ προστατευτικῶν πνεύμα ὑπὲρ τῆς διψώσης ἐθνικῆς παραγωγῆς—ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος.

ΕΙΔΙΚΟΣ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟΝ 1915 - 17

ΑΠΟΚΑΛΥΨΕΙΣ ΤΟΥ ΝΑΥΑΡΧΟΥ ΦΟΥΡΝΕ

Ἡ ὁρᾶσις του ἐν Ἑλλάδι.—Τὸ Βενιζελικὸν κίνημα.—Ἡ στάσις τοῦ Βασιλέως Κωνσταντίνου.—Ὁ ἀποκλεισμός κλπ. κλπ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΧ

Ἐν ἐπιστόδιον εἰς τὴν Γαλλικὴν πρεσβείαν.—Ἡ κατάστασις περιπλέκεται Ἀσυμφωνία συνεχῶς μεταξὺ τῶν Συμμάχων ἐν Ἀθήναις καὶ μεταξὺ τῶν κυβερνήσεων.—Ἐχρειάζετο εἰς δικτάτωρ ἐν Ἑλλάδι.—Ἀναχώρησις τοῦ κ. Βενιζέλου.

Βίαιον ἐπιστόδιον ἐν τῇ Γαλ. Πρεσβείᾳ (9 Σεπτεμβρίου 1916).

Λέγω ὅτι ἡ πρώτη μας σύσκεψις ἐγένετο τὴν 9 Σεπτεμβρίου. Δὲν ἐπέρασεν ἀπαρατήρητος, τὴν ἰδίαν ἐσπέραν, εἰς τὰς 7.45, εἰ-

κοσᾶς διαδηλωτῶν, εἰσῆλθεν εἰς τὸν κήπον τῆς πρεσβείας μας, κραυγάζουσα «Ζήτω ὁ Βασιλεὺς ! Κάτω ἡ Γαλλία !» Ἐρριψαν μερικοὺς πυροβολισμοὺς εἰς τὸν ἀέρα, ἔπειτα διεσπάρησαν χωρὶς νὰ ἐνοχληθῶσιν οὔτε ἀπὸ τὴν φρουρὰν τῶν ὑπουργείων τῶν Στρατιωτικῶν, οὔτε ἀπὸ τοὺς σκοποὺς τοῦ «Βασιλικοῦ Ἀνακτόρου», τὸ ὁποῖον μόνον τὸ πλάτος μιᾶς ὁδοῦ χωρίζει ἀπὸ τὴν Γαλλικὴν πρεσβείαν.

Ὁ πρωθυπουργὸς κ. Ζαῖμης, ἐφθάσεν ἀμέσως καὶ ἐζήτησε συγγνώμην ἀπὸ τὸν Γάλλον πρεσβευτὴν καὶ ἀνήγγειλεν ὅτι θὰ ἐλαμβάνοντο μέτρα ἐναντίον τοῦ ἀξιοματικοῦ ὅστις διηύθυνε τὴν φρουρὰν τοῦ ὑπουργεί-

ου των Στρατιωτικών.

Είδοποιθηεις δια νυκτός, στέλλω άμέσως απόσπασμα 25 ανδρών του «Μπροξ» να φρουρήση την πρεσβείαν μας εν άναμονή των συνεπειών τας οποίας θά είχε το έπεισόδιον τούτο.

Ο άξιωματικός ο άποσταλεις υπό του κ. Γκιγεμέν με είχε πληροφορήσει ότι ούτος δεν εξήτει φρουράν, διότι οι συνάδελφοί του είχαν παρακαλέσει επιμόνως να μη προβή εις παρομοίαν ένεργειαν και ότι απέκρουον την αποβίβασιν και του ολιγαριθμοτέρου άποσπάσματος, άλλ' ότι άφιναν και τον αρχιναύαρχον εις την εκτίμησιν των πραγμάτων. Έκρινα ότι προκειμένου περι προσβολής γενομένης εις την πρεσβείαν μας, δεν υπήρχε λόγος να ένεργήσω εκ συμφώνου με τους συμμάχους πρεσβευτάς και έπραξα ως έκριναν σκόπιμον.

Αι ζητηθείσαι έπανορθώσεις

Την άποψίν μου εξέθεσα εις το συγκροτηθέν την έπομενην Συμβούλιον, δια τας ζητηθησόμενας έπανορθώσεις. Οι πρεσβευταί έκριναν ότι δεν υπήρχεν περίπτωσης προς στιγμήν να φρουρώσωσιν τας άλλας πρεσβείας. Την αίτησιν του κ. Γκιγεμέν, το άποσπασμά μας έμεινεν εις την πρεσβείαν και σκοποί ετάχθησαν εις την θύραν της Πρεσβείας. Ο έχθρικός προς την Άνταντ τύπος, διεμαρτυρήθη εναντίον των μέτρων τούτων και έγραψεν ότι μεταχειρίζομεθα την Έλλάδα ως λαόν Νέγρων.

Κατά την διάρκεια της συσχέψεως ταύτης συνετάχθη νότα υπογραφείσα υπό των τεσσάρων πρεσβευτών και διεβιβάσθη την αὐτήν εσπέραν υπό του κ' Έλλιότ εις τον Πρόεδρον του Έγπουργικού συμβουλίου. Δια ταύτης εξητοῦμην

1) Την σύλληψιν και ταχείαν καταδίκην των ενόχων.

2) Την τιμωρίαν των στρατιωτών και χωροφυλάκων, οἱτινες δεν επενέβησαν.

3) Γραπτὴν αίτησιν συγγνώμης της Έλληνικής κυβερνήσεως παρὰ του Πρεσβευτοῦ της Γαλλίας.

Αί απαιτήσεις αὐται έγινοντο άμέσως δεκταί.

Ο πρεσβευτής επέμεινε κατ' αρχάς να απαιτήσωσι παρὰ του Βασιλέως να αποκηρύξη την διαδήλωσιν ταύτην. «Δεν θά έπρεπεν, έλεγε, ή κραυγή Ζήτω ο Βασιλεύς να καταστή είδος διαμαρτυρίας κατά των Συμμάχων» ή επίσημος αποκήρυξις υπό του Βασιλέως θά κατέστελλε την δημιουργουμένην ταραχήν. Οι πρεσβευταί Άγγλίας και Ρωσ-

σίας προέτειναν να ζητηθῇ από τον κ. Ζαΐμην να υποβάλῃ εις τον Βασιλέα την ιδέαν να εκδώσῃ διάγγελμα το όποιον θά είχεν χαρακτηριστικά πράξεως αυθαριήτου. Η πρότασις αὐτή έγινετο δεκτή. Άλλά ο κ. Ζαΐμης παρητήθη σχεδόν άμέσως και ο βασιλεύς έμεινεν άφωνος.

Η ανάκρισις της Έλληνικής δικαιοσύνης διήρκεσεν επί δύο μήνας και κατέληξεν εις έλαφροτάτην καταδίκην κανεις δεν επέμεινεν. **Έκυκλοφόρησε φήμη. καθ' ην ή διαδήλωσις εκείνη, υπήρξεν εν μέρει έργον πρακτόρων οἱτινες προεκάλεσαν ταύτην, προσκεκολλημένων εις την υπηρεσίαν μας των πληροφοριών.**

Συσκέψεις κατά καιρούς, εξηκολούθησαν εις την Γαλλικήν πρεσβείαν, δια να κανονίσουν τους όρους, οἱτινες θά επεβάλλοντο εις την Έλλάδα, επί σκοπῷ εκτελέσεως των αναληφθεισών επ' αὐτῆς υποχρεώσεων της 21 Ιουνίου 1916.

Η διάλυσις της Βουλῆς δεν εξητηθή

Το ζήτημα της διαλύσεως της Βουλῆς έμεινε κατὰ μέρος. Έφόσον δεν συνήλθε ή δρῶσις της έθνεωρήθη σχεδόν άναξία προσοχῆς. Επί πλέον τὰ πάντα προεδίκαζον ότι νεαί εκλογαί δεν θά ήσαν εὐνοϊκαί δια τὸ Βενιζελικόν κόμμα, του οποίου το πρόγραμμα συνεδέετο τόσον στενῶς με τὸ ιδικόν μας. Οι γερμανόφιλοι, και ήσαν πολλοί μεταξὺ των αξιωματικών, δεν έπαυον να τονίζουν εις τον λαόν, εις τους στρατιώτας, ότι ή επιτυχία του Βενιζέλου θά επέφερε την συνέχισιν της παρούσης επιστρατεύσεως εις τον πόλεμον με βραχείαν λήξιν. Ητο ποσφανές ότι δια να διεξαχθούν πραγματικά εκλογαί θά έπρεπε να ένεργηθῇ άποστράτευσις, καθ' ην στιγμήν ή τελευταία επιστράτευσις ήξιώθη σχεδόν, από τους συμμάχους διπλωμάτας, ως έθνεωρείτο υπό του Γάλλου πρεσβευτοῦ ως αληθῆς επιτυχίας, και επειδή έντοιαύτη περιπτώσει έβαίνομεν προς τὸ άγνωστον, δεν έγινετο λόγος πλέον περι διαλύσεως.

Η απέλασις των κατασκόπων και των αντιπροσώπων των έχθρικών Δυνάμεων

Η αξίωσις περι απέλασεως των κατασκόπων και των διπλωματικών αντιπροσώπων των έχθρικών δυνάμεων, διευτυπώθη υπό των συμμάχων πρεσβευτών άνευ πολλών δυσχερειών. Απεδέχθησαν πάραυτα τον κατάλογον των καταρτισθέντα από την γαλλικήν και την Άγγλικήν υπηρεσίαν πληροφοριών. Ως προς την ελληνικήν κυβερνήσιν αὐτηδέν προέβαλεν αντιρρήσεις αρχῆς. Κατόπιν αὐ-

του ο αρχιναύαρχος της έταξε προθεσμίαν μέχρι της μεσημβρίας της 5ης Οκτωβρίου, όπως απέλασῃ τους υποδειχθέντας εις αὐτήν συμμάχους υπηκόους.

Οι πράκτορες κληθέντες να αναχωρήσουν εξ Έλλάδος, επεβιβάσθησαν πλοίου αναχωρούντες εις Καβάλλαν, εκτός ενός ονόματι Χόφμαν και της γυναικός του, τους οποίους ή Άγγλική υπηρεσία πληροφοριών συνέλαβε μόνη της και απέστειλεν εις Μάλταν, χωρίς να ζητήσῃ την συγκατάθεσίν μου.

Δυστυχῶς ο κατάλογος ο καταστρωθείς από την υπηρεσίαν του ναυτικού ακολουθού, ο γενόμενος δεκτός άνευ ελέγχου υπό των συμμάχων πρεσβευτών, περιελάμβανε πλείστα λάθη. Η ελληνική κυβερνήσις τὰ υπέδειξε και ήμεις ήναγκάσθημεν να τὰ αναγνωρίσωμεν. Τινές των υπόπτων των φερομένων ως γερμανῶν ήσαν Έλληνες, μερικοί μάλιστα από δύο τριών γενεών. Δια μερικούς δεδηλωμένους κατασκόπους, τὰ πράγματα περιελκύσθησαν. Την 7ην Οκτωβρίου, παρὰ την άποστροφήν την οποίαν έδοκίμαζεν αναλαμβάνων παρόμοιον έργον, ο αρχιναύαρχος ήναγκάσθη ν' άποστείλῃ έναν αξιωματικόν όπως συλλαβῇ εις τὸ ξενοδοχείον των Άθηνών, τους ονόματι Καν και Απίτζερ, εκ των οποίων ο τελευταίος διειτλείτο ότι ήτο προξενικός πράκτωρ της Ρουμανίας. Κοι δύο άπηλάθησαν.

Η δίωξις των έχθρῶν πρακτόρων

Έλληνικῆς υπηκοότητος

Η αξίωσις της δίωξεως των έχθρῶν πρακτόρων Έλληνικῆς όμως υπηκοότητος, ένεχομένων τουλάχιστον ήθικῶς εις κατασκοπείας, προεκάλεσε μακράς συζητήσεις μεταξὺ των συμμάχων πρεσβευτών. Δεν ήδυνήθησαν να συμφωνήσουν. Ο κατάλογος ο καταστρωθείς υπό της υπηρεσίας πληροφοριών, περιελάμβανε σπουδαίας προσωπικότητας, χαιρούσας την εὐνοίαν της Αὐλῆς. Μεταξὺ αὐτῶν ήσαν οι κ. κ. Στρέϊτ, Δούσμανης, Μεταξάς, κ. τ. λ.

Οι διπλωμάται έδίσταζον προ των ονομάτων. Μάτην ο αρχιναύαρχος εξήτει όπως συμφωνήσουν επί του καταρτισμοῦ ενός καταλόγου των οποίων αὐτός προσεφέρετο να υποβάλῃ εις την ελληνικήν κυβερνήσιν. Δεν τὸ επέτυχε. Καί μ' όλα ταῦτα τὸ μέτρον αὐτὸ ήτο σπουδαιότατον. Η ελληνική κυβερνήσις αὐτοί οι ενδιαφερόμενοι είχαν ήδη λάβει την απόφασίν των. Οι κατέχοντες υψηλήν θέσιν θά προσεκαλοῦντο κορυφῶς ν' αναχωρήσουν εις τὸ εξωτερικόν. Οι άλλοι θά μετεφέροντο εις τινα νήσον της οποίας ο

πληθυσμός ήτο εὐνοϊκός προς ήμās διατεθειμένος. Πλείστοι δυσάρεστοι περιπλοκαί θ' άπεφεύγοντο κατ' αὐτὸν τον τρόπον. Οι έξόριστοι αὐτοί θά ένομιζοντο μάρτυρες υπό μερίδος τινός του λαοῦ. Άλλ' όταν τὰ πράγματα εσταθμίζοντο καλά θά άντελαμβάνετο πς ότι ολιγώτερον επικίνδυνοι θά ήσαν μακράν ή πλησίον.

Προφανῶς, πάσα συζήτησις θ' άπεφεύγετο εν Άθήναις, αν άπεδεικνυόμεθα, μέχρι της στιγμῆς εκείνης, οι ισχυρότεροι εις τὸ δυτικόν μέτωπον. Άλλά δεν τὸ είχομεν ακόμη κατορθώσῃ. Υπό τας συνθήκας υφ' ας διετελοῦμεν, μία ειλκρινῆς και σαφῆς πολιτικῆ μία ρητὴ αναγνώρισις της ελληνικῆς οὐδετερότητος έναντι παραχωρήσεων τινων, ιδία του δικαιώματος της στρατολογίας έθελοντῶν, ήσαν τὰ καλύτερα μέσα όπως διαφυλάξωμεν την συμπάθειαν του ελληνικοῦ Έθνους, και αφαιρέσωμεν από τους έχθρούς μας πᾶν πρόσχημα δράσεως. Η τακτικῆ αὐτῇ δεν έγινετο δεκτή. Έδέχθημεν την τακτικὴν των πιέσεων. Μεταξὺ σειρᾶς κακῶν, έπρεπε να εκλέξω τὰ ελαφρότερα.

Εις τὸ προσεχές :

Αι πιέσεις συνεχίζονται. — Οι σύλλογοι των επιστράτων κλπ. κλπ.

ΠΑΡΑΚΛΗΣΙΣ

Παρακλοῦνται θεομῶς οί καθυπεροῦντες τὰς συνδρομὰς του Βου και Γου έτους όπως εμδίσωσιν αὐτάς. Διευκολύνοντες την προσπάθειαν ήμῶν δια την άρτιωτέραν έκδοσιν της «Ν. Έποχῆς» και αποκτώντες τὸ δικαίωμα της λήψεως ΔΩΡΕΑΝ του Βου τόμου της «Ιστορίας Δ. Γούναρη».

ΙΣΤΟΡΙΑ Δ. ΓΟΥΝΑΡΗ

Τὰ υποπαραχωρεῖται εφημερίδων της «Εκτιρείας» ελληνικοῦ τύπου εις τὰς επαρχίας έχουν αναλάβει την διάθεσιν του διδλίου.

Ο Α' τόμος της «Πολιτικῆς Ιστορίας του Δημ. Γούναρη» πωλεῖται εις όλα τὰ βιβλιοπωλεῖα των Άθηνῶν Περιοδικῶς και ἄλλως τὰς βιβλιοθήκας.

ΤΟ ΔΡΑΜΑ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

Η ΜΕΓΑΛΗ ΜΑΧΗ ΤΟΥ ΜΑΡΝΗ ΠΩΣ ΑΠΕΤΥΧΕΝ Η ΓΕΡΜ. ΕΠΙΘΕΣΙΣ

ΟΜΙΛΕΙ Ο ΖΩΦΡ

Η μάχη του Μάρνη δεν ήτο μόνον γιγαντιαία σύρραξις μεγάλων στρατιών· ἀλλ' ήτο και σημαντική πάλη μεταξύ δύο μεθόδων διοικήσεως.

Η στρατιωτική μέθοδος την οποίαν εφήρμοσαν οι Γάλλοι ένεπνέετο υπό της διδασκαλίας του Ναπολέοντος. Τό δόγμα τούτο απαιτεί από τον άρχιστάτηγον να διευθύνη την μάχην άπ' άρχής μέχρι τέλους. Αυτός έναρμονίζει τάς ένεργείας, κατευθύνει πᾶσαν πρωτοβουλίαν και προσπαθεί να έπωφεληθῇ παντός δυνατού πλεονεκτήματος.

Δέν υπάρχει έμμονή εις την μηχανικήν παρακολούθησιν ενός προκαθορισμένου σχεδίου, τό όποϊον συνήθως καθιστούν άτελέσφορον αϊ αντίθετοι προσπάθειαι τού έχθρου.

Εις τον γερμανικόν στρατόν ήκολουθείτο όλος διάφορον δόγμα. Είχε κληροδοτηθῇ τούτο εις τον στρατόν της αυτοκρατορίας από τον γεραιόν στρατάρχην φόν Μόλτικε.

Όφικητής των μαχών της Σάδοβας και του Σεδάν έδίδαξεν ότι ή πραγματική διέυθυνσις μιᾶς μάχης άνήκει κυρίως εις την ύφισταμένην διοίκησιν. Ό άρχιστάτηςος, άφού κατέστρωσε τό γενικόν σχέδιον της μάχης άποχωρεί και άφίνει θέσιν εις την πρωτοβουλίαν των σωματαρχών του.

Η μέθοδος αυτή επέτυχε κατά της Αυστρίας τό 1866 και κατά της Γαλλίας, τό 1870, διότι εις τās δύο αυτās έκστρατείας, αϊ όποϊαι έθεμελίωσαν την γερμανικήν αυτοκρατορίαν, αϊ πρωσικαί δυνάμεις άντεμετώπισαν άδρανείς στρατούς όδηγουμένους παρ' άσθενών διοικητών. Τό 1914 όμως τό δόγμα του Μόλτικε κατέληξεν εις άποτυχίαν. Εις τās προκαταρκτικάς φάσεις, αϊ όποϊαι ώδήγησαν εις την μάχην του Μάρνη, ή γερμανική άνωτάτη διοίκησις υπετάχθη εις την έπιβολήν των σωματαρχών της, παραδεχομένη τās μάλλον παραφόρους ένεργείας των. Ό Γερμανός άρχιστάτηςος δέν άπεπειμάθη να διορθώσῃ τὰ φανερώτατα σφάλματα των ύφισταμένων του, ούτε έπρόσεξε την έν μέρους των δεξιάν περιφρόνησιν των

διαταγών του.

Είπεν ένας Γερμανός στρατηγός:

«Μία μάχη δέν είναι μόνον πράξις δυνάμεως, αλλά και σύγκρουσις θελήσεων». Είπε όμως προσέτι και σύγκρουσις διανοιών.

Είδομεν ήδη πώς μεταξύ της 25 Αυγούστου και της 5 Σεπτεμβρίου είχε μετατραπῇ ή κατάσταση του γερμανικού και του συμμαχικού στρατού.

Μετά την καταστροφήν των φρουριών των βελγικών συνόρων της Λιέγης και του Ναμύρ και του γαλλικού περιχαρκαμένου στρατοπέδου Μωμπέζ, ό γερμανικός στρατός ήρχισε μεγάλην κυκλωτικήν κίνησιν, ή όποια έσκόπευε να κυκλώσῃ την γαλλικήν πρωτεύουσάν.

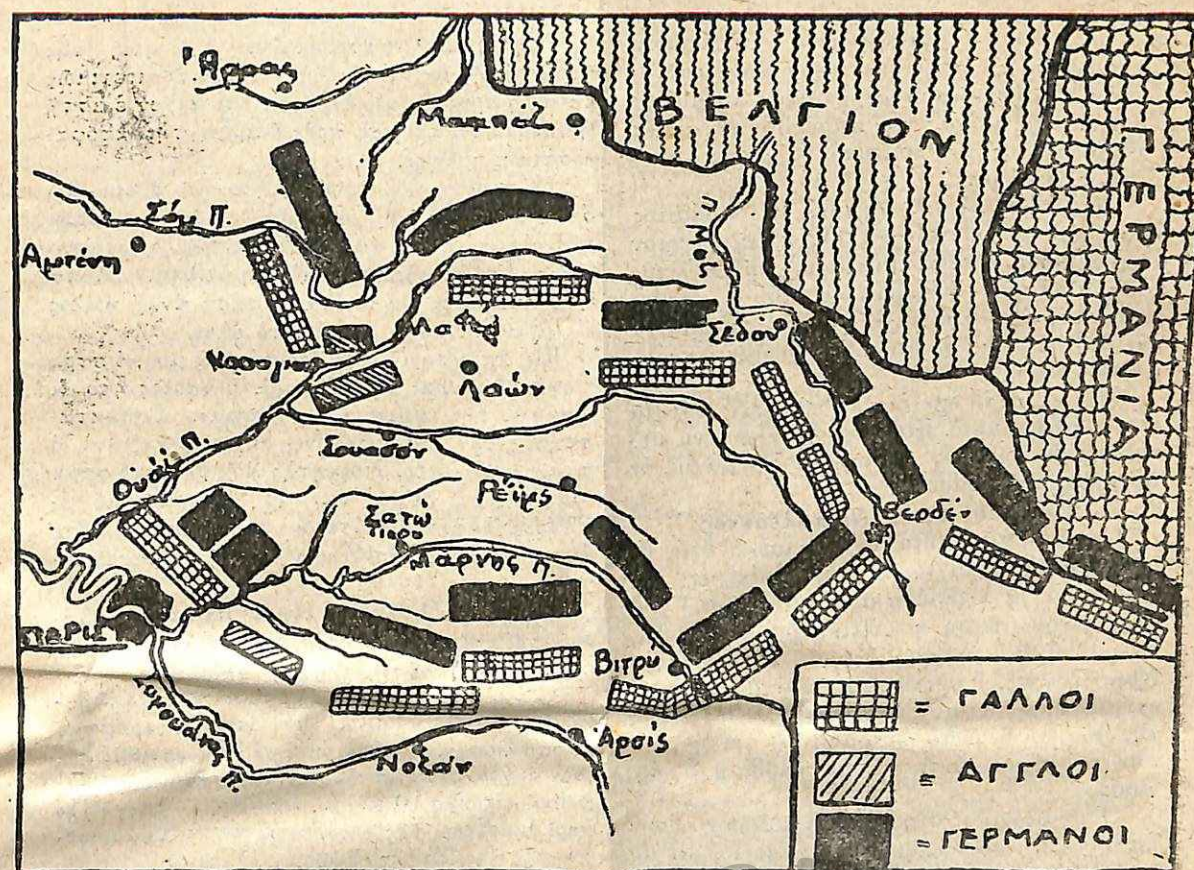
Άλλά την παραμονήν της μάχης του Μάρνη ό γερμανικός στρατός εύρέθη έντός μιᾶς καμπύλης διαγραφομένης υπό των συμάχων στρατών. Τό άνατολικόν άκρον της καμπύλης ταύτης κατέληγεν εις τό φρούριον του Βερδέν, τό δέ δυτικόν άκρον εις τό χαρκαωμένον στρατόπεδον των Παρισίων.

Οι Γερμανοί απλώθηκαν πάρα πολύ πρὸς τό κέντρον της κυκλικής γραμμής των συμάχων και παρέλειψαν να καλύψουν την δεξιάν των πλευράν. Έναντίον της πλευράς ταύτης είχα συγκεντρώσει τον στρατόν του στρατηγού Μωνονού. Και εκεί πραγματικώς ήρχισεν ή μάχη του Μάρνη.

Οι Γερμανοί ώφειλαν την έπικίνδυνον θέσιν της δεξιᾶς των εις τρεῖς κυρίως αίτίας:

Πρώτον. Εις την παράλειψιν της γερμανικής ύπηρεσίας πληροφοριών, όπως άποκαλύψη εγκαίρως εις τον στρατηγόν φόν Μόλτικε την άπειλήν, ή όποια συνετελείτο εις τό δεξιόν του, υπό την μορφήν της ιεωστί δημιουργηθείσης έκτης γαλλικής στρατιάς του στρατηγού Μωνονού.

Δεύτερον. Εις τό σοβαρόν σφάλμα της άνωτάτης γερμανικής διοικήσεως, να έξασθενίσῃ ιδιαιτέρως τον στρατόν της δεξιᾶς πτε-

Ο ΧΑΡΤΗΣ ΤΗΣ ΜΑΧΗΣ ΤΟΥ ΜΑΡΝΗ

ρυγος δια να ενισχύσῃ ένα δευτερεύον και πλέον άπομεμακρυσμένον πολεμικόν θέαρον. (Είχαν σταλῇ δύο σώματα στρατού εις τό ρωσικόν μέτωπον).

Τρίτον. Η επανειλημμένη άνυπακοή του Φόν Κλονκ είχε μεταβάλῃ την επιθετικήν ενεργειαν, την όποιαν είχε κανονίσει ό Φόν Μόλτικε δια της 2 Σεπτεμβρίου, εις άμυντικήν ενεργειαν, ή όποια δέν άντεπεκρίνετο εις τās απαιτήσεις της καταστάσεως, λόγω της ισχύος και της άγριότητος της γαλλικής άντεπιδέσεως.

Τοιουτοτρόπως είχε μεταβληθῇ ριζικώς ή κατάσταση της στρατιωτικής διατάξεως. Η μερίς των συμάχων είχε αύξηθῇ σημαντικώς, ενώ ή των Γερμανών είχε έξασθενήσει. Η ίσοροπία μετετοπίζετο βαθμιαίως υπέρ ήμών.

Έκτος των περιγραφέντων ήδη ευνόϊκων όρων, υπό τούς όποιους έπρόκειτο ν' άρ-

χίσουν οι σύμμαχοι την μάχην του Μάρνη, έμελλε να προστεθῇ και ένας άλλος, ό πάντων ούσιωδέστατος: **Ό αϊφνιδισμός!**

Ό στρατός των αϊτουινητών

Η μάχη ήρχισε την 5 Σεπτεμβρίου με αϊφνιδιστικήν επίθεσιν κατά της στρατιάς του φόν Κλονκ, μετά την μακράν υποχώρησιν των συμάχων. Η γερμανική δεξιά πτέρυξ προσεβλήθη τότε άπροσδοκίτως υπό των στρατευμάτων του Μωνονού.

Αϊ δυνάμεις της έκτης γαλλικής στρατιάς έτέθησαν δραστηρίως εις ενεργειαν υπό του στρατηγού Γκαλλιένι, στρατιωτικού των Παρισίων.

Η ιστορία της έσπευσμένης των μεταφοράς εις τό μέτωπον δι' οϊουδήποτε δυνατό μέσον μετακομίσεως άποτελεί ένδοξον κεφάλαιον της ιστορίας της Γαλλίας. Εις την προκειμένην περίστασιν, τὰ αυτοκίνητα έπαίξαν, δια πρώτην φοράν εις την ιστορίαν,

ήρωϊκόν μέρος μεταφέροντα δλόκληρον στρατιάν πρὸς αἰφνιδιαστικὴν ἐπίθεσιν.

Ἐὰν ὁ αἰφνιδισμὸς ἐπαίξεν οὐσιῶδες μέρος εἰς τὰς μάχας τοῦ παρελθόντος, ὅμως ἡ σπουδαιότης του ἠϋξήσεν εἰς τοὺς συγχρόνους πολέμους.

Τοῦτο εἶναι εὐκολονόητον. Ὁ τεράστιος ὄγκος τῶν μαχομένων—1 1)2 ἑκατομμύριον ἀνδρῶν—καὶ ἡ μεγάλη ἔκτασις τοῦ πολεμικοῦ μετώπου—180 μίλια περίπου—ἠνάγκασαν τὸν ἀρχιστράτηγον νὰ καταστρώσῃ τὰ σχέδια τοῦ πολὺ προτοῦ λάβῃ χώραν ἢ πραγματικὴ μάχη.

Φυσικά, αὐτὸ ἐμετρίαζε τὴν πιθανότητα ταῦ αἰφνιδισμοῦ. Καὶ εἶνε δύσκολον νὰ μεταβληθῶν ὀξυκῶς τὰ σχέδια τῆς μάχης ἐν τῷ μέσῳ τῆς δράσεως.

Τὸ πνεῦμα τοῦ Ναπολέοντος

Ὅπως δὲ ποτε, αὐτὸ δὲν σημαίνει ὅτι, ἡ παρὰ ἡρῶισεν ἡ μάχη, ὁ ἀρχιστράτηγος δὲν ἔχει παρὰ νὰ περιμένῃ τὸ ἀποτέλεσμα. Ὁντως, μόνον περὶ ἡ γαλλικὴ διοίκησις, ἐμπνεομένη ἀπὸ τὸ παράδειγμα τοῦ μεγάλου Ναπολέοντος, ἐπωφελεῖτο παντὸς πλεονεκτημάτων, τὸ ὁποῖον ἐπαρουσίαζεν ἡ ἐξέλιξις τῆς μάχης, δι' αὐτὸ ἐκερδήθη ἡ νίκη ὑπὸ τῶν συμμάχων, ἀντὶ νὰ τὴν κερδίσῃ ὁ ἐχθρὸς.

Ὁ συμμαχικὸς στρατὸς ἐξετέλεσεν ὅσον ἠμποροῦσε καλλίτερα τὰς κινήσεις, αἱ ὁποῖαι ὠδήγησαν εἰς τὴν μάχην τοῦ Μάρνη. Ἡ μεγάλη του ὑποχώρησις ἐνώπιον τῆς πλήρως παρορκευασμένης καταιγίδος τῶν γερμανικῶν στρατευμάτων ἐξετελέσθη ἐπιδεικτικῶς.

Ἡ πέμπτη στρατιὰ τοῦ Κανρετσάκ εἶχε διαφύγει ἀβλαβῶς ἀπὸ τὴν ἐπίθεσιν τοῦ φόν Μπύλφ. Οἱ Βρεττανοὶ, οἱ ὁποῖοι εὗρισκοντο εἰς τὸ ἀρρεστερὸν τοῦ Λανρετσάκ καὶ εἶχαν ὑποχωρήσει μαχόμενοι πεισιμόνως εἰς κάθε βῆμα, εἶχαν φθάσει εἰς τὸν Σηκουάναν.

Καὶ ἡ στρατιὰ τοῦ Μωνουρὺ, μεταφερθεῖσα ἐν μέρει μετ' αὐτοκίνητα, γύρω τῶν Παρισίων πρὸς κύκλῳ τῆς γερμανικῆς στρατιᾶς τοῦ φόν Κλουκ, ἐφθασεν εἰς τὸν βορειοανατολικὸν τομέα τῶν Παρισίων τὴν ἐσπέραν τῆς 2ας Σεπτεμβρίου.

Ἐκεῖ ἠτοιμάζετο νὰ δεχθῇ τὴν ἐπίθεσιν τοῦ ἐχθροῦ, ὁπότε πρὸς μεγάλην του ἐκπληξιν, ὁ στρατὸς τοῦ φόν Κλουκ ἠμέλησε τὴν γαλλικὴν πρωτεύουσάν καὶ ἠλλάξε πορείαν πρὸς τὰ ἀριστερὰ ἢ τὰ νοτιοανατολικά, ἀντὶ νὰ βαδίσῃ πρὸς τὰ δεξιὰ ἢ τὰ νοτιοδυτικά, καθὼς ἐσκόπει τὸ γερμανικὸν γενικὸν ἐπιτελεῖον.

Τὴν 4ην Σεπτεμβρίου, ὅταν ἡ κίνησις τῆς γερμανικῆς δεξιᾶς (Κλουκ) εἶχεν ἐξαιρετικῶς ἐκταθῇ πρὸς νότον, ἐνόησα ὅτι εἶχεν ἐπιστῇ ἡ ὑπερτάτη στιγμή πρὸς ἐναρξιν τῆς ἀποφασιστικῆς μάχης.

Ἡ πρώτη μου φροντίς ἦτο νὰ βεβαιωθῇ ὅτι ὁ στρατὸς μας, ὁ ὁποῖος εἶχεν ὑποφέρει πάρα πολὺ κατὰ τὸ διάστημα τῆς ὑποχωρήσεως, ἦτο ικανὸς νὰ ἀναλάβῃ ἐπίθεσιν. Αὐτὸ ἦτο οὐσιῶδες διότι ὅταν σπάσῃ ἕνας κρίκος εἰς μίαν ἄλυσσον, χαλάει τὸ ὅλον.

Εἰς ἀπάντησιν τῆς ἐρωτήσεώς μου, ὁ στρατηγὸς Φρανσαί ντ' Ἐσπράλ, ὁ ὁποῖος ἦτο διοικητὴς τῆς πέμπτης στρατιᾶς, ἀντικαταστήσας τὸν στρατηγὸν Μανρετσάκ, καὶ ὁ στρατηγὸς Φὸς, διοικητὴς τῆς ἐνάτης στρατιᾶς, εἰς τὸ δεξιὸν τοῦ ντ' Ἐσπράλ, μετέπληροφόρησαν ἀμφοτέρωι τηλεφώνικῶς ὅτι ἠμποροῦσα νὰ βασιζώμαι εἰς τὰ στρατεύματά των.

Αἱ ἐν λόγῳ στρατιαὶ εἶχαν ὑποστῇ τὸ βάρος τῆς γερμανικῆς ἐπιθέσεως, εἶχαν πεισθῇ δεινῶς καὶ ὑποστῇ τρομερὰς ἀπωλείας.

Ἔτσι ἐπληροφορήθη ὅτι αἱ γαλλικαὶ δυνάμεις ἦσαν ἑτοιμοὶ διὰ τὴν ὑπερτάτην προσπάθειαν. Τὸ ἡθικὸν τῶν δυνάμεων καμψθῇ. Δὲν ἀνέβαλα περισσώτερον καὶ τὴν 4 Σεπτεμβρίου, εἰς τὰς 10 μ. μ. ὑπέγραψα διαταγὴν περὶ ἐνάρξεως τῆς ἐπιθέσεως κατὰ τὴν πρωτάν τῆς 6ης Σεπτεμβρίου.

Ἡ γενικὴ διαταγὴ εἶχεν ὡς ἑξῆς :

1.—Μᾶς συμφέρει νὰ ἐπωφεληθῶμεν ἀπὸ τὴν ἐπικίνδυνον θέσιν τῆς πρώτης γερμανικῆς στρατιᾶς καὶ νὰ συγκεντρώσωμεν κατ' αὐτῆς τὰς προσπάθειάς τῶν συμμαχικῶν στρατιῶν τῆς ἄκρας ἀριστερᾶς.

Κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς 5ης Σεπτεμβρίου πρέπει νὰ γίνον ὅλαι αἱ προετοιμασίαι πρὸς ἐναρξιν τῆς ἐπιθέσεως τὴν 6ην Σεπτεμβρίου.

2.—Κατὰ τὴν ἐσπέραν τῆς 5ης Σεπτεμβρίου πρέπει νὰ πραγματοποιηθῶν τὰ ἑξῆς μέτρα :

α) Ὅλαι αἱ δυνάμεις ποὺ ἀποτελοῦν τὴν στρατιάν πρὸς νοτιοανατολικά τοῦ Μὼν, πρέπει νὰ εἶνε ἑτοιμοὶ νὰ περάσῃ τὸν Οὐρκ, μεταξὺ Λιζύ-σὺρ-Οὐρ καὶ Μαγιὸν-Μουλιτιὲν πρὸς τὴν γενικὴν διεύθυνσιν τοῦ Σαίῶν-Τιερρύ.

Τὰ διαθέσιμα μέρη τοῦ σώματος ἱππικοῦ, τὰ ὁποῖα εὗρισκονται πλησίον, θὰ τεθῶν ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ στρατηγοῦ Μωνουρὺ διὰ τὴν ἐπιχείρησιν ταύτην.

β) Ἡ βρετανικὴ στρατιὰ θὰ ταχθῇ κατὰ μῆκος τοῦ μετώπου Σανζί-Κωλομιέ,

πρὸς ἀνατολὰς, ἐτοιμὴ νὰ ἐπιτεθῇ κατὰ τὴν γενικὴν διεύθυνσιν τοῦ Μονμυράλ.

γ) Ἡ πέμπτη στρατιὰ, πυκνουμένη ἐλαφρὸς πρὸς τὸ ἀριστερόν της, θὰ ταχθῇ κατὰ μῆκος τοῦ μετώπου Κουριακόν.—Ἐστειναι.—Σεξάν, ἐτοιμὴ νὰ ἐπιτεθῇ πρὸς τὴν γενικὴν διεύθυνσιν ἀπὸ νότου πρὸς βορρᾶ. Τὸ δεύτερον σῶμα ἱππικοῦ θ' ἀναλάβῃ τὸν σύνδεσμον μεταξὺ τῆς βρετανικῆς στρατιᾶς καὶ τῆς πέμπτης στρατιᾶς.

δ) Ἡ ἐνάτη στρατιὰ θὰ καλύψῃ τὸ δεξιὸν τῆς πέμπτης στρατιᾶς κατέχουσα τὰ νότια σύνορα τοῦ ἔλους Σαίῶν.—Γκόντ, καὶ μεταφέρουσα μέρος τῶν δυνάμεων της εἰς τὸ ὁροπέδιον βορείως τοῦ Σεξάν.

3).—Ἡ ἐπίθεσις θ' ἀναληφθῇ ὑπὸ τῶν διαφορῶν τούτων στρατιῶν, ἀπὸ τῆς πρωτ-

ας τῆς 6 Σεπτεμβρίου.

(ὕπογραφή) ΖΟΦΡ

Κατ' ἐκείνην τὴν περίστασιν μίαν μόνον ἀβεβαία ποσότης ὑπῆρχεν εἰς τὸ συμμαχικὸν στρατόπεδον—ἡ βρετανικὴ στρατιὰ. Εἶχεν ὑποστεί μεγάλας ἀπωλείας κατὰ τὰς ἀρχικὰς συγκρούσεις. Καὶ κατὰ τὴν υποχώρησιν ὁ στρατάρχης Φρέντς, συμμορφούμενος μετὰ τὰς ὁδηγίας τῆς βρετανικῆς κυβερνήσεως, εἶχε προσπαθήσει νὰ δώσῃ εἰς τὰς δυνάμεις του τὸν χρόνον ὅπως ἀνασυγκροτηθῶν, ἔστω καὶ ἂν διεσπᾶτο ἡ διατήρησις ὁμοιομόρφου μετώπου μετὰ τὸν γαλλικὸν στρατόν.

Εἰς τὸ προσεχές :

Τὸ Δὸν ἄρθρον.—Συνέχεια τῆς ἀφηγησεως τῆς μάχης τοῦ Μάρνη.

Στρατάρχης ΖΟΦΡ

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΟ ΛΟΝΔΙΝΟΝ

Η ΕΘΝΙΚΟΤΗΣ

Γάμοι μεταξὺ ἑτεροεθνῶν.— Νέος Γαλλικὸς Νόμος.— Οἱ Κύριοι ἐν Αἰγύπτῳ

Ὁ Πόλεμος (Πόλεμος, με κεφαλαῖον Π δηλοῖ, ἐννοεῖται, τὸν Μέγαν—με κεφαλαῖον Μ—Πόλεμον τοῦ 1914—1918), ὁ Πόλεμος, λέγω, ὅστις—ὡς διετείνοντο οἱ ἐπιζητήσαντες αὐτὸν ἰσχυροὶ τῆς σήμερον—ἐγένετο ἐπισκοπῇ νὰ ἐπενέγκῃ τὴν εἰς τὸ μέλλον εἰρήνην, εὐτυχίαν καὶ ἀδελφότητα μεταξὺ πάντων τῶν λαῶν τῆς γῆς. φαίνεται ὅτι ἔσχεν ὅλως ἐναντία ἀποτελέσματα τῶν προσδοκωμένων—ἂν, πράγματι, προσδοκῶντο τοιαῦτα. Ὁ βίος κατέστη τοῦλάχιστον κατὰ 100ο) ἀκρίβωτος ἢ δυσπιστία δὲ οὐ μόνον ἐξέλιπε μεταξὺ τῶν διχόρων ἐθνῶν, ἀλλ' ἐπηυξήθη εἰς βαθμὸν ὅστις θὰ ἐδικαιολογεῖτο μόνον παρὰ τοῖς ἀγρίοις τῆς Ἀφρικῆς—ἂν ὑπάρχουν πλέον τοιοῦτοι. Τὰ διαβατήρια ἀπὸ Κράτους εἰς Κράτος, ἔστω καὶ φιλικῶ καὶ τέως συμμαχικοῦ, οὐ μόνον ἐκκωλουθῶσιν ὄντα ἐν ἰσχύϊ, ὅπου προῦπηχον, ἀλλὰ καὶ ἀπαιτοῦνται νῦν, ὅπου, πρὸ τοῦ Πολέμου, δὲν ἐθεωροῦντο ἀπαραίτητα. τὸ δὲ σπουδαιότερον εἶναι, ὅτι κοστίζουν νῦν τέσσαρας τοῦλάχιστον φορὰς περισσώτερα χρήματα παρὰ πρὶν. Ἀφ' ἑτέρου, ὁ ξένος, σήμερον, θεωρεῖται ἐχθρὸς καὶ ὑποβλέπεται ὡς τοιοῦτος. Ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ ἐν Γαλλίᾳ, τοῦλάχιστον, ὁ ξένος δὲν δύναται νὰ εὔρῃ ἐργασίαν, καὶ ἂν εἴη κακορρώσῃ νὰ εἰσέλθῃ εἰς ἐν ἐκ τῶν δύο τούτων Κρατῶν, ὅπου δυσκολώ-

τατον.

Μέχρι τοῦδε, παρὰ πόσους ταῖς χώραις, ἡ γυνὴ ἠκολούθει τὴν ἐθνικότητα τοῦ ἀνδρός.

Ἀλλ' ἀπὸ τοῦ Πολέμου, ἐπρωτάθην, ἐν Ἀγγλίᾳ ἡ Ἀγγλίς, νυμφευμένη ξένον, μὴ ἀποβάλλῃ τὴν ἐθνικότητά της, καὶ τοῦτο ἄνευ ἀμοιβαιότητος. Ἀλλὰ δὲν ἀπεφασίσθη ἔτι τίποτε, οὐχὶ ἐξ ἐλλείψεως θελήσεως, ἀλλ' ἐκ τῆς Ἀγγλικῆς συνθηκῆς τοῦ μὴ σπεύδειν. Οἱ Γάλλοι ὅμως φαίνεται ὅτι σπεύδουν νὰ τροποποιήσωσι τὸν Κώδικά των πρὸς πληρῶσιν τοῦ κενῶ ἀφ' ἐνὸς ἀφῆκεν ὁ Πόλεμος διὰ δύο ἑκατομμυρίων θανάτων καὶ περιπαγῶν εἰς πλήρη ἀνικανότητα πρὸς ἐργασίαν, καὶ ἀφ' ἑτέρου ἀφίνει ἡ ἐκκωλουθῶσα ἀπέχθεια τῶν Γάλλων πρὸς τὴν τεκνοποίησιν. Ἡ «Ἐφημερίς τῆς Κυβερνήσεως» τῆς Γαλλίας (Journal Officiel) ἐδημοσίευσε πρὸ ἑξ ἡμερῶν νέον Νόμον, ὁ δὲ κ. Μ. Μαλαρμέ, βουλευτὴς Ἀλγερίας, καθηγητὴς τῆς Νομικῆς ἐν Ἀλγερίᾳ, καὶ Εἰσηγητὴς τοῦ νομοσχεδίου ἐν τῇ Βουλῇ, δημοσιεύει εἰς τὴν Παρισινὴν «Πρωτάν», ἐπιστολὴν σχολιάζουσαν τὸν Νόμον τοῦτον εὐνοϊκῶς, ἐννοεῖται. Ἀπὸ τοῦ Πολέμου, λέγει, ἀπέθανεν τῆς ἐκκωλουθούσης ἐλαττώσεως τοῦ ἐθνικοῦ πληθυσμοῦ, μέγας ἀριθμὸς ξένων ἐγκατεστάθησαν ἐν Γαλλίᾳ. Οὗτοι ἐργάζονται, κερδίζουν

νιαιών καταστάσεων.

2. Διὰ τὴν σταθεροποίησιν τοῦ ἑλληνικοῦ νομίσματος θὰ διατεθῇ ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς κυβερνήσεως τὸ τρίτον τοῦ προϊόντος τοῦ δανείου (3 ἑκατομμ. λιρῶν) πρὸς ἐξόφλησιν μέρους τῶν κυβερνητικῶν χρεῶν τὰ ὅποια ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος θὰ μεταβιβάσῃ εἰς τὴν νέαν τράπεζαν.

Ἀρθρον 5ον. Ἡ ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωσιν νὰ διατηρήσῃ τὸν προϋπολογισμόν της ἐντὸς τῶν σημερινῶν ὁρίων (8,0 δισεκατομμυρίων δραχ.) μέχρι τέλους τοῦ οικονομικοῦ ἔτους 1929—1930 καὶ πλήρως τὸ ἰσοῦγιον μεταξὺ τῶν τρεχόντων ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ κράτους, τοῦ ὅρου τούτου σημαίνοντος πᾶσαν δαπάνην, ἐξαιρέσει τῶν διὰ παραγωγικοὺς σκοποὺς δαπανῶν, ἐξευρεθησομένων ἐξ ἄλλων πηγῶν.

Ἡ Ἑλληνικὴ κυβέρνησις ἀναλαμβάνει ὅπως ἐκ τοῦ ἐνὸς τρίτου τοῦ δανείου ποσοῦ προοριζομένου διὰ τὴν ἐκκαθάρισιν τῶν ἐλλειμμάτων, πληρώσῃ α') εἰς τὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος 1 ἑκατομμύριον λιρῶν ἑναντι χρεῶς αὐτῆς καὶ β') τὰς ὀφειλάς ἐξ ἐλλειμμάτων τῶν χρήσεων 1925—1926 καὶ 1926—27 ἐξ ἀπαλλοτριώσεως κτημάτων πρὸς ἐγκατάστασιν προσφύγων, ἐξ ἐπιτάξεως πλοίων διαρκούντων τοῦ πολέμου, ἐκ μεταφορῶν καὶ ἐξ ὑπολοίπου πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν ἀποκαταστάσεως προσφύγων.

Τὸ κατὰ τὴν ἀνωτέρω παράγραφον καταβλητέον ποσὸν πρὸς τὴν τράπεζαν θὰ καταβληθῇ ἀπ' εὐθείας πρὸς αὐτὴν ὑπὸ τῶν ἐκδοτικῶν τοῦ δανείου ἰδρυμάτων, τὸ δὲ ὑπόλοιπον θὰ καταβληθῇ προσωρινῶς εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς ἰδρύσεως τῆς νέας Τραπέζης. Ἡ τράπεζα δὲν θὰ ἐνεργήσῃ ἐπὶ τῶν ποσῶν τούτων πληρωμὰς, εἰμὴ ἐπὶ τῇ λήψει τῶν

προσηκόντων πιστοποιητικῶν τοῦ ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου, ὅτι αἱ ἐν λόγῳ πληρωμαὶ ἀφοροῦν ὀφειλάς ἐξ ἐλλειμμάτων.

Ἡ ἑλληνικὴ Κυβέρνησις θὰ διαβιβάσῃ ἐπὶ τριετίαν, ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς τοῦ παρόντος πρωτοκόλλου εἰς τὴν Κοινωνίαν τῶν Ἑθνῶν κατὰ τριμηνίαν ἐκθεσιν περὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ της, καὶ περὶ τῆς προόδου τῆς ἐξοφλήσεως τῶν παλαιῶν ἐλλειμμάτων. Τὰς πληρωμὰς τῶν ἐλλειμμάτων θὰ ἐλέγξῃ τὸ ἐλεγκτικὸν συνέδριον ἐντὸς ἐξ μηνῶν ἀπὸ τοῦ τέλους ἐκάστου οικονομικοῦ ἔτους καὶ θὰ δημοσιεύῃ τὴν περὶ τούτου ἐκθεσίν του, ἥς ἀντίγραφον θὰ διαβιβάζεται εἰς τὸ συμβούλιον τῆς Κοινωνίας τῶν Ἑθνῶν.

Ἀρθρον 6ον. Τὸ ἕτερον τρίτον τοῦ δανείου θὰ χρησιμοποιηθῇ διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν προσφύγων, διατιθέμενον πρὸς τοῦτο ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς ἀποκαταστάσεως προσφύγων συμφώνως πρὸς τοὺς ὅρους τοῦ ἀρχικοῦ περὶ αὐτῆς πρωτοκόλλου.

Ἀρθρον 7ον. Αἱ κατὰ τοὺς ὅρους τῆς ἐκδόσεως διαδοχικαὶ δόσεις τοῦ δανείου θὰ κατανέμονται εἰς τρία ἴσους μέρη καὶ θὰ καταβάλλονται, κατόπιν ὁδηγῶν τῆς ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, ἀπ' εὐθείας πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος, πρὸς τὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος καὶ πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν ἀποκαταστάσεως προσφύγων.

Ἀρθρον 8ον. Ἡ Ἑλλάς ὑποχρεοῦται νὰ μὴ ἐκδίδῃ βραχυπρόθεσμοις ὁμολογίαις (ὡς καὶ γραμμάτια) πέραν τοῦ ποσοῦ τῶν 800 ἑκατομμυρίων δραχμῶν.

Ἀρθρον 9ον. Πᾶσα διαφορὰ ὡς πρὸς τὴν ἐρμηνείαν τοῦ πρωτοκόλλου τούτου θὰ διευθετῇ ὑπὸ τοῦ συμβουλίου τῆς Κοινωνίας τῶν Ἑθνῶν, ἄνευ ὅμως ἐπεκτάσεως τῆς δικαιοδοσίας του ἐπὶ θεμάτων μὴ εἰσερχομένων εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος.

ἀπομακρυνθῇ ἀπὸ τὸ ἀρχαῖον Ἑλληνικὸν πνεῦμα. Ὅτι τοῦτο εἶνε ἀληθὲς πιστοποιεῖται ὅχι μόνον ἀπὸ τὴν συρροὴν τοῦ πλήθους εἰς τὴν «Ἑκάβην» ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ «Προμηθεὺς Δεσμώτου» εἰς τοὺς Δελφοὺς καὶ ἀπὸ τὴν μελετωμένην παράστασιν τῶν «Περσῶν» καὶ τῆς «Ἰφιγενείας» κατὰ τὸ προσεχὲς ἔτος.

Ἡ ἐμφάνισις τῶν ἀρχαίων δραμάτων ἐπὶ τῆς συγχρόνου σκηνῆς, παρὰ τὰς δικαιολογημένας ἀτελείας, αἰτινες εἶναι φυσικαί, λόγῳ τῆς διαφορᾶς τῶν σημερινῶν ἀντιλήψεων τῶν θεατῶν ἀπὸ τὰς τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων, δὲν εἶνε ἡ πρώτη φορὰ ποῦ ἐπιχειρεῖται. Καὶ ἄλλοτε ὁ καθηγητὴς Μιστριώτης, ὡς πρόεδρος τῆς Ἑταιρείας τῶν ἀρχαίων δραμάτων, ὑπῆρξεν ὁ εἰσηγητὴς τῆς διδασκαλίας τοῦ «Οἰδίποδος» εἰς τὸ θέατρον καὶ τῆς «Ἡλέκτρας» καὶ ἄλλων ἀκόμη ἀρχαίων τραγωδιῶν, τὰς ὁποίας τόσον καλὰ ἤρμηνευσαι ὁ τότε νεαρὸς φοιτητὴς κ. Ν. Κυπαρίσσης καὶ ἤδη ἔφορος τῶν ἀρχαιοτήτων καὶ ἄλλοι ἠθοποιοὶ καὶ καλλιτέχναι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης.

Ἡ παράστασις τῶν ἀρχαίων δραμάτων τότε συνήραζε καὶ τοὺς φοιτητὰς καὶ τὴν κοινωσίαν ὁλόκληρον μέχρι τοιοῦτου φανατισμοῦ, ὥστε νὰ προκληθῶσιν αἱ σκηναὶ τῆς «Ὀρεστείας» καὶ νὰ δημιουργηθοῦν καὶ ταραχαί, λόγῳ τῆς μαλλιαρῆς μεταφράσεως εἰς τὴν ὁποίαν ἐπρόκειτο νὰ διδαχθῇ ἡ ἀρχαία αὕτη τραγωδία ἀπὸ τοῦ συγχρόνου θεάτρον.

Καὶ σήμερον οἱ εἰς τὸ Στάδιον παρακολουθήσαντες τὴν παράστασιν τῆς «Ἑκάβης» μετὰ δυσφορίας ἤκουσαν τὰς ἀηδεῖς τῆς μεταφράσεως λέξεις τοῦ κ. Μελαγχροῖνου. Οὔτε φράσεως λέξεις τοῦ «ὁ ἀγελαδάρης», τὸ «στρατομαζεμα» οὔτε «ὁ ἀγελαδάρης», οὔτε ἄλλα κακὸν καὶ ἄνευ κυριολεξίας οὔτε ἄλλαι λέξεις τοῦ μεταφραστοῦ, ἀπεφάνοντο μέσον ἐπιτυχίας τῆς Εὐριπιδείου τραγωδίας. Τὸ ἀρχαῖον δοῦμα ἐνέχει τὸ κάλλος αὐτοῦ καὶ τὴν δυνάμιν του εἰς τὴν ὥραίαν καὶ μεγαλοπρεπῆ φράσιν καὶ εἰς τὸ ὕψος τῶν ἐννοιῶν καὶ τῶν ἐν αὐτῇ ἀληθειῶν. Καὶ ἀκριβῶς διὰ τοῦτο ἐμειώθη τὸ κάλλος τῆς ἀρχαίας τραγωδίας μετὰ τὰς ἀηδεῖς μεταφραστικὰς προσπάθειάς τοῦ κ. Μελαγχροῖνου, ὅπως ὑπέστη καὶ ἡ συνοχὴ τοῦ δράματος χαλάρωσιν ἐκ τῆς κακῆς ἀπαγγελίας τῶν χορικῶν, ἄνευ συντονισμοῦ τῶν κινήσεων τῶν νεανίδων τοῦ χοροῦ πρὸς τὸν ρυθμὸν τῆς μουσικῆς ἥτις ἦτο τελείως ξένη πρὸς τὸ σύνολον τοῦ ἀρχαίου δράματος. Ἐλείπεν ἀπὸ τὴν μουσικὴν τῶν χορικῶν ἡ θεία πνοὴ τῆς Εὐριπιδείου τέχνης καὶ ἐστερεῖτο αὕτη παντὸς μεγαλοπρεποῦς χρωματισμοῦ ἢ δραματικοῦ τόπου, ἀναλόγου πρὸς τὸ μέγεθος τῆς συμφορᾶς τῆς Ἑκάβης καὶ πρὸς τὸ ὕψος τῆς συγκλονιστικῆς τραγωδίας.

Ἡ «Ἑκάβη» δὲν θὰ εἶχεν ἐπιτυχίαν, οὔτε καλλιτεχνικὴν, ὡς δὲν εἶχε καὶ μουσικὴν ταιαίτην, ἂν δὲν ὑπῆρχεν ἡ κ. Μαρίκα Κο-

τοπούλη. Τὸ θεῖον τῆς δαιμόνιον, τὸ καλλιτεχνικόν της τάλαντον, ἀνεπλήρωσε τὰς ἐλλείψεις τῶν ἄλλων καὶ τὴν ἀνυπαρξίαν συνοχῆς ἠθοποιῶν καὶ χορικῶν. Μὲ τὴν δυνάμιν της συνεκράτησε τὸ ἐνδιαφέρον τῶν θεατῶν, ἔχουσα βοηθὸν καὶ τὸν κ. Βεάκη, μόνον ἐκ τῶν ἀνδρῶν, ἐξαρθέντα εἰς τὸ ὕψος τῆς ἀρχαίας τραγωδίας. Ἡ χειρίστη ἀπόδοσις τῶν ἐννοιῶν τοῦ ἀρχαίου κειμένου διὰ τῆς ἀθλίας μεταφράσεως καὶ ἡ παντελὴς ἔλλειψις μουσικῆς ἀπαγγελίας εἰς τὰ χορικά—διότι ἡ ὑπόκρουσις τῆς μουσικῆς ἀπετέλει μᾶλλον σύγχισιν καὶ ἀκόμη ἡ ἀηδὴς χρήσις τῶν κακοῦν λέξεων τῆς μεταφράσεως, δὲν ὑπῆρξαν κεφάλαια διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς «Ἑκάβης».

Ἡ ἀρχαία τραγωδία θέλει καὶ μελέτην καὶ ἠθοποιούς ἀρίστους καλλιτεχνικῶς καὶ ποιητὴν ἀνάλογον διὰ ν' ἀποδώσῃ διὰ τῆς μετοφράσεως τὰς ἐννοίας τοῦ ἀρχαίου κειμένου. Καὶ ἀκριβῶς διὰ τοῦτο οἱ ἔχοντες ὑπ' ὄψει νὰ συνεχίσουν τὰς παραστάσεις τῶν ἀρχαίων δραμάτων, εἰς ταῦτα ὀφείλουν πρωτίστως ν' ἀποβλέψουν. Ἐὰν θέλουν ὥστε τὸ κάλλος καὶ ἡ δυνάμις τῶν ἀρχαίων τραγωδιῶν νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν ἀγῆρωσιν τῶν ψυχῶν καὶ τῆς σκέψεως τῆς συγχρόνου καὶ εἰς τὴν ἠθικὴν διαπαιδαγώγησιν αὐτῶν.

ΕΝΑ ΚΑΘΗΚΟΝ

Ἡ χίρα καὶ τὰ τρία ὄφρα ἐκλεκτοῦ ἀμόρφονος, ἀποβιώσαντος συνεπείᾳ νοσήματος ἐξ οὗ προσεβλήθη κατὰ τὴν μαύρην τυραννικὴν περίοδον τῶν βενιζελικῶν καταδιώξεων (1917—1920) τελοῦν εἰς τὸ ἔσχατον σημεῖον τῆς πενίας, στερούμενοι καὶ αὐτοὶ τοῦ ἀστυνίου.

Ἡ «Νέα Ἑποχὴ» ἠνοιξε κατάλογον εἰσφορῶν πρὸς ἀνακούφισιν τῆς ἀτυχούς ταύτης οικογενείας καὶ ἀπευθύνει θεομὴν ἐκκλησίαν πρὸς τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτῆς φίλους καὶ ὁμόφρονες ὅπως ἀποστείλουν τὸν ὀβολὸν τῶν.

Ἐκ προηγουμένων εἰσφορῶν	δρ. 10.525
Σ. Α. Π.	150
Ν. Α. Π. φοιτητῆς Νομικῆς	75
Φώτης Γιοκαλᾶς ἀνάπηρος	75
Ἀνώνυμος	150
Ἐρσάνος ἐν Πειραιεὶ ὑπὸ τοῦ φίλου	
τῆς «Ν. Ἑποχῆς» κ. Α. Κ.	625

Τὸ Σύνολον δοχμ. 11.600

ΤΑ ΑΡΧΑΙΑ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΘΕΑΤΡΑ

Η ΑΡΧΑΙΑ ΤΡΑΓΩΔΙΑ

Ἡ εἰς τὸ Στάδιον δοθεῖσα πρώτη παράστασις τῆς «Ἑκάβης» μετὰ τὴν κυρίαν Μαρίκαν Κατοπούλην ἀπέδειξε ὅτι ἡ ἐμφάνισις ἐπὶ τῆς συγχρόνου σκηνῆς τῶν ἀρχαίων τραγωδιῶν ὅχι μόνον δύναται νὰ γίνῃ κατὰ τρόπον λίαν πρόσφορον, ἀλλὰ καὶ εἶναι δυνατόν νὰ χρησιμεύσῃ, ὡς βάσις πνευματικῆς ἀναπλάσεως τῶν συγχρόνων, οἵτινες τόσον ἔχουν

ΗΜΕΡΑΙ ΔΟΞΗΣ ΚΑΙ ΘΡΙΑΜΒΟΥ

ΤΑ ΠΟΛΕΜΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

ΟΙ ΕΝΔΟΞΟΙ ΠΟΛΕΜΟΙ 1912-1913

19

**Έγραψαν ειδικώς δια την «Νέαν Έποχην»
από απότακτον υποστράτηγον μέλος του Με-
γάλου Έπιτελείου.**

(Πᾶσα ἀναδημοσίευσις ἀπαγορεύεται ἄνευ τῆς ἀδείας τῆς «Νέας Έποχῆς»)

Μετά τριήμερον διαμονήν εἰς τὴν Μπάλ-
τζαν τὸ Στρατηγεῖον μετεφέρθη εἰς τὸ Σα-
ρηγκιὸν σιδηροδρομικὸν σταθμὸν τοῦ Κιλίς.
Ἐκεῖ τὸ στρατηγεῖον ἔμεινε τρεῖς ἡμέρας
καὶ ὅταν ἡγγέλθη ἡ προέλασις τοῦ στρατοῦ
πρὸς τὸν Κωστούρινον μετὰ τὴν ἐκτόπισιν
τῶν Βουλγάρων ἀπὸ τὴν Δοϊράνην—Βαλάν-
τοβον, Μπέλες, τὸ στρατηγεῖον ἐγκατεστά-
θη εἰς τὸν σιδηροδρομικὸν σταθμὸν τῆς Δο-
ϊράνης πρὸ τῆς ὁμωνύμου λίμνης.

Εἰς τὸ Σαρηγκιὸν ὁ Κωνσταντῖνος διήλ-
θεν ἐπίσης τὰς ἰδίας ἀγωνιώδεις στιγμὰς ὅ-
πως καὶ εἰς τὴν Μπάλτζαν. Ἀλλὰ ἡσθάνθη
ἐπίσης καὶ τὴν χαρὰν τῶν νέων ἑλληνικῶν νι-
κῶν. Ὁ ἡρωϊκὸς τοῦ στρατοῦ κατέλαβε τὴν
Δοϊράνην τὴν Γευγελή, καὶ μετὰ τὰς ἡρωϊ-
κὰς μάχας τοῦ Μπέλες καὶ τοῦ Κωστούρινου
ἔβαινε πρὸς τὴν Στρώμνιτσαν τὴν Γζουμα-
γιάν καὶ τὰς Σέρρας, παρέχων τὴν ἐλευθερί-
αν εἰς τοὺς τυραννηθέντας ἀμιγεῖς ἑλληνι-
κοὺς πληθυσμοὺς καὶ ὠθῶν τὰ Βουλγαρικὰ
στῖφη πρὸς τὰ παλαιὰ Βουλγαρικὰ σύνορα,
ὁ δὲ Σερβικὸς σύμμαχος στρατὸς, νικηφόρος
καὶ αὐτὸς, ἐσυνέχιζε τὴν προέλασιν τοῦ πρὸς
τὴν παλαιὰν Βουλγαρίαν

Τὸ μῖσος καὶ ἡ ἀγανάκτησις τοῦ Βασιλέ-
ως Κωνσταντίνου κατὰ τῶν Βουλγάρων διὰ
τὰς ἀτιμίας καὶ τὰς φρικαλεότητας τὰς ὁ-
ποίας διέπραξαν εἰς Νιγρίταν, Δοϊράνην, Σέρ-
ρας, Βαλάντοβον, Γευγελήν καὶ εἰς ἄλλας πό-
λεις καὶ χωρία, ἦτο ἀνώτερον πάσης περι-
γραφῆς.

Μίαν ἡμέραν, ὅταν τὸ Στρατηγεῖον εὗρίσκε-
το εἰς Δοϊράνην καθὼς εἶχεν ἀνοίξει τὴν σι-
γαροθήκην του καὶ ἡτοιμάζετο νὰ καπνίσῃ
ἤκουσε τὸν ἀλησμόνητον υἱὸν του Ἀλέξαν-

δρον νὰ λέγῃ χαρακτηριστικὴν φράσιν διὰ
τούς Βουλγάρους λίαν ἐπιτυχῇ καὶ τόσον ἡθ-
χαριστήθῃ, ὥστε ἐνῶ δὲν ἐπέτρεπεν εἰς τὸν
Ἀλέξανδρον νὰ καπνίσῃ ἐμπρὸς του, τοῦ ἔ-
δωσε τὴν σιγαροθήκην καὶ τοῦ εἶπε :

— Μπράβο, ἦτον πολὺ ὠρχία ἡ φράσις
σου. Σοῦ χαρίζω τὴν σιγαροθήκην μ' ὅλα τὰ
σιγάρα !...

Ὅταν τὸ Στρατηγεῖον εὗρίσκετο ἀκόμη
εἰς τὸ Σαρήγκιολ καὶ δὲν εἶχεν ἀκόμη ἀναγ-
ελθῇ ἡ κατὰλληψις τῶν ὑψωμάτων τῆς Δοϊ-
ράνης ὁ Κωνσταντῖνος σκυμμένος ἐπὶ τοῦ
χάρτου εἶχε βυθισθῇ εἰς σκέψεις. Ὅπισθὲν
τοῦ ἦτο ὁ Διάδοχος Γεώργιος, ὁ μακαρίτης
Ξενοφὼν Στρατηγὸς καὶ ἄλλοι δύο ἀξιωματι-
κοὶ τοῦ Ἐπιτελείου καὶ συνωμίλουν. Ὁ Κων-
σταντῖνος ἐστενοχωρεῖτο καὶ ἔστρεφε καὶ
τοὺς ἔβλεπεν, ἀλλ' αὐτοὶ δὲν ἀντελαμβάνον-
το τὴν στενοχωρίαν του καὶ δὲν ἐσιώπησαν.

Αἰφνης ὁ Γεώργιος ἐξέφρασε μίαν γνώμην
ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν κινήσεων καὶ εἶπε
διὰ κατὰ τὸ ὅποσον ἔπρεπε νὰ εἶχε γέινει. Ὁ
Κωνσταντῖνος ἐστράφη καὶ μὲ ὕψος καὶ πως
ὀργίλον εἶπε :

— Σῶπα σύ, ποῦ τὰ ξεύρεις ὅλα !...

Καὶ ὅμως, μετὰ τὴν λήξιν τῶν ἐπιχειρή-
σεων ὁ Μέραρχος τῆς δρασάσης εἰς τὸ ση-
μεῖον ἐκεῖνο Μεραρχίας, ἀνέφερον ὅτι ἐξετέ-
λεσεν ἐξ ἰδίας πρωτοβουλίας, τὴν κίνησιν ἐ-
κείνην, περὶ ἧς εἶχεν ἐκφράσει γνώμην ὁ Γε-
ώργιος.

Ὅταν ἦτο εἰς Δοϊράνην, ὁ Κωνσταντῖνος
ἐνεθυμήθη ὅτι εἰς Αὐτοκράτωρ τοῦ Βυζαν-
τίου εἶχε συντάξει ἀφορισμὸν πρὸς τὸ Ἑλλη-
νικὸν ἔθνος καὶ τοὺς ἀπογόνους του, νὰ μὴ

ἐρχονται ποτὲ εἰς σχέσιν καὶ συνάφειαν, νὰ
μὴ δίδουν πίστιν καὶ νὰ μὴ συνάπτουν συνθή-
κας μὲ τὸ μυσαρὸν καὶ θεοκατάρτον καὶ ἄ-
γριον καὶ δόλιον γένος τῶν Βουλγάρων. Ἐ-
γραψεν εἰς τὸν ἀδελφὸν του πρίγκηπα Νικό-
λαον, ζητῶν νὰ τοῦ στείλῃ μίαν πλήρη Βυ-
ζαντινὴν ἱστορίαν. Ὁ Νικόλαος δὲν εὗρε δυ-
στυχῶς τοιαύτην καὶ ἔγραψε σχετικῶς εἰς τὸν
Κωνσταντῖνον. Ὅταν ἀνέγνωσε τὴν ἐπιστο-
λὴν τοῦ Νικολάου ὁ Κωνσταντῖνος εἶπεν εἰς
τοὺς ἐπιτελεῖς.

— Ὅταν ἐπιστρέψω εἰς τὰς Ἀθήνας, θὰ
παραγγείλω εἰς τὸν Λάμπρον(1) νὰ μοῦ εὔρῃ
τὸν ἀφορισμὸν αὐτόν.

Ὁ σιδηροδρομικὸς σταθμὸς τῆς Δοϊράνης
εἶνε ρωμαντικώτατος. Τὸν περιβάλλουν γρα-
φικὰ ὑψηλόκορμα δένδρα, ὁ ἥλιος τῶν ὁ-
ποίων φθάνει κατὰ τὰς πρωϊνὰς ὥρας μέ-
χρι τῆς ὀχθρῆς τῆς λίμνης. Εἰς τὸ ἀλσὶλ-
λιον αὐτὸ διημέρευεν ὁ Νικητὴς Στρατηγά-
της. Ἐπαιρνε μόνος του τὴν καρέκλα κατέ-
βαινε στὴν ὀχθρὴ καὶ ἐκάθητο. Τοῦ ἔφερναν
καὶ ἕνα τραπέζι μὲ τὴν χάρτην τῆς Μακε-
δονίας καὶ ἄλλα χαρτιά. Ἀπέναντί του ἐ-
καθρεπτιζέτο εἰς τὰ γαλῆνια νερὰ τῆς λί-
μνης ἡ γραφικὴ πόλις τῆς Δοϊράνης μὲ τὴν
ἀμφιθεατρικὴν τῆς παράστασιν, καὶ ἡ με-
γαλοπρεπὴς ὁροσειρὰ τοῦ Μπέλες τοῦ ὁ-
ποίου τὰς διόδους εἶχεν ἐκπορθῆσαι ὁ ἡρωϊ-
κὸς μας στρατὸς.

Οἱ Ἕλληνες τῆς Δοϊράνης—ὅσοι δὲν εἶ-
χον ἀπαχθῇ καὶ σφαγῇ ὑπὸ τῶν Βουλγάρων
περνοῦσαν μὲ τῆς βαρκοῦλες των πρὸ τοῦ
σταθμοῦ καὶ ἐκαμάρωναν μὲ βουρκωμένα μά-
τια τὸν Βασιλέα Στρατηγάτην.

Μίαν ἡμέραν ἡ βαρκοῦλες μετέφερον ἐκ
Δοϊράνης μερικὰ λάφυρα πολέμου. Ὅταν ἔ-
ραξαν ὁ Βασιλεὺς ἐπλησίασε, ἐκάθησε στὴ
κουπαστὴ τῆς μίανς βάρκας, ἐπῆρε ἀπὸ τὸ
φορτίο τῆς μερικῆς παλαιᾶς περιστροφῆς καὶ τὰ
περιεργάζετο. Ὁ Βαρκάρης εἶχε μείνει σὺν
ἀποσβολωμένους καὶ ὅταν ὁ Βασιλεὺς ἀπεμα-
κρύνθη ἔτρεξε καὶ ἠρώτησεν ἕνα ἀξιωματι-
κόν.

— Δὲν μοῦ λὲς καπετάνιε; Αὐτὸς ἦταν ὁ
Βασιληᾶς;

— Ναὶ αὐτός!

— Ὁ Βασιληᾶς, ὁ Κωνσταντῖνος, μπῆκε
στὴν βάρκα μου;

— Ναὶ, ὁ Βασιληᾶς ὁ Κωνσταντῖνος !

Ὁ βαρκάρης ἔσκυψε, ἐφίλησε δακρύων τὴν

(1) Ἦνῶν τὸν ἀείμνηστον καθηγητὴν τῆς
ἱστορίας Σπύρον Λάμπρον τὸν πρωτοπυργεῦ-
σαντα τὸ 1916—1917.

κουπαστῇ, καὶ σπρώχνοντας τὴν βάρκα ἐψι-
θύρυσεν.

— Νὰ Βασιληᾶς ! Νὰ Θεός ! Ποῦ καταδέ-
χεται μετὸς βαρκάρηδεσιν μιᾶς καὶ νὰ τοὺς
δῇ καὶ σιγάρα ...

Εἰς τὴν Δοϊράνην ἀνηγγέλθη εἰς τὸν Κων-
σταντῖνον ἡ τρομερὰ ὑπὸ τῶν Βουλγάρων
καταστροφὴ τῶν Σερρών. Ὁ Κωνσταντῖνος
κατελήφθη ἀπὸ ἱερὰν ταραχὴν, ὀργὴν, ἀγα-
νάκτησιν, καὶ βαρύτατοι χαρακτηρισμοὶ ἐξέ-
φυγαν ἀπὸ τὰ χεῖλη του κατὰ τῶν Βουλγάρων.

— Τὰ κτήνη ! Οἱ κτηνάνθρωποι.

Ἐκαμε μερικὰ βήματα σκεπτικὸς καὶ ἔ-
πειτα διέταξεν ἀτεθῆσαι τὴν ὀχθρὴν τῆς λίμνης
τραπέζι τῆς ἐργασίας του. Ἐκάθησε μόνος
του καὶ ἐπὶ μίαν ὁλόκληρον ὥραν ἔγραφε ἀνά-
βων τὸ ἐν σιγάρῳ ἀπὸ τὸ ἄλλο. Ὅταν ἔτε-
λείωσε ἔκαλεσε τὸν ὑπασιπστὴν του κ. Λε-
βίδην καὶ τοῦ παρέδωκε τὰ ἔγγραφα. Ἐση-
κώθη καὶ μετέβη εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ σταθ-
μοῦ ὅπου εἶχεν ἐγκατασταθῇ τὸ τηλεγρα-
φεῖον τοῦ στρατηγεῖου καὶ εἶπεν εἰς τινὰ ἀ-
ξιωματικόν.

— Ὁ κ. Λεβίδης θὰ σᾶς φέρῃ μερικὰ τη-
λεγραφήματα. Νὰ διαβασθοῦν ἀμέσως.

Ἐξῆλθεν ἀπὸ τὴν ἐμπροσθίαν θύραν καὶ
ἔκαμε ἕνα τερίπατον ἐπὶ τῆς σιδηροδρομικῆς
γραμμῆς προσατενίζων τὸ ὑψηλάυχενον Μπέ-
λες. Μετ' ὀλίγον ἐπέστρεψε καὶ ἠρώτησεν
εἰς τὸ τηλεγραφεῖον ἂν διεβιβάσθησαν τὰ
ἱστορικά του τηλεγραφήματα.

Ἦσαν πέντε ἀπηυθύνοντο δὲ πρὸς τὸν
Καίσαρ, τὸν Τσάρον, τὸν Βασιλέα τῆς Ἀγ-
γλίας, τὸν Πρόεδρον τῆς Γαλλικῆς Δημο-
κρατίας κ. Πουανκαρέ καὶ τὸν πρόεδρον τῆς
Ἀμερικῆς κ. Οὐίλσον. Ἦσαν γραμμένα μὲ
παρεῖα πατημένα γράμματα, προδίδοντα τὴν
μυγῆν ψυχικὴν τοκουμῖαν. Καμία διόρθω-
σις εἰς τὸ κεῖμενον. Ὁ Βασιλεὺς διεμαρτύρε-
το μὲ ὅλον τὸν πόνον τῆς Ἑλληνικῆς πατρι-
ωτικῆς του ψυχῆς διὰ τὰς Βουλγαρικὰς θη-
ριωδίας, τὰς ὁποίας τόσον ἐπισήμως καὶ ἐγ-
κύτως κατήγγελεν. Τὸ τηλεγράφημα ἤρχι-
ζεν ὡς ἑξῆς :

« Ἡ πόλις τῶν Σερρών δὲν ὑπόκειται πλέον
παρὰ μόνον εἰς τὸν γεωγραφικὸν χάρτην... »

Ο ΑΠΟΤΑΚΤΟΣ

Εἰς τὸ προσεχές : Σειρὰ ὁράσιων ἀνεκδό-
των.

Ὁ Α' τόμος τῆς « Πολιτικῆς
ἱστορίας τοῦ Δημ. Γούναρη »
πωλεῖται εἰς ὅλα τὰ βιβλιοπωλεῖα
τῶν Ἀθηνῶν Πειραιῶς καὶ ἄ-
λλης τῆς Ἑλλάδος.

ΣΥΓΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΘΛΟΣ

Εἰς τὸν 4ον ἀριθμὸν τῆς ἐν Τριπόλει ἐκδομένης ἐβδομαδιαίας ἐφημερίδος «**Ἀετὸς**» ἀναδημοσιεύεται τὸ δις δημοσιευθὲν εἰς τῆς «**Ν. Ἐποχῆς**» ἄρθρον τοῦ συνεργάτου μας κ. Χ. Παπαντωνίου ὑπὸ τὸν τίτλον «**Ὁ Κωνσταντῖνος ζητεῖ τὸν Ἑλληνικόν του τάφον**». Ὁ ἐκδότης τῆς ἐφημερίδος ταύτης ἀναδημοσιεύων τὸ ἄρθρον τοῦτο τῆς «**Ν. Ἐποχῆς**» διέπραξε τὴν θρασυτητα καὶ νὰ τὸ ὑπογράψῃ. Οἱ ἀναγνώσται τοῦ «**Ἀετοῦ**» καλοῦνται νὰ θαυμάσουν τὸν συγγραφικὸν τοῦτον ἄθλον τοῦ κ. Ξενοφ. Χατζησαράντου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Ο Β'. ΤΟΜΟΣ ΤΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

Ἐξεδόθη ὁλόκληρος ὁ Β' τόμος τοῦ μεγάλου κοινωνικοοικονομικοῦ ἔργου τοῦ Καρλ Μάρξ, τὸ «**Κεφάλαιον**», κατ' ἀρτίαν μεταφρασὴν ἐπιτροπῆς ἐπιστημόνων ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τῶν κ. κ. Α. καὶ Δ. Πονορά. Μεταξὺ τῶν περιεχομένων τοῦ Β' τόμου περιλαμβάνονται ἡ παραγωγή τῆς ἀπολύτου ὑπεραξίας Σταθερὸν καὶ μεταβλητὸν κεφάλαιον. Τὸ ποσοστὸν τῆς ὑπεραξίας. Βαθμὸς ἐκμεταλλεύσεως τῆς ἐργατικῆς δυνάμεως. Ἡ ἡμέρα ἐργασίας. Ἡ δὲ πα τῆς ὑπερεργασίας. Ἐργασία ἡμέρας καὶ νυκτερινῆς ἐργασίας. Περιορισμὸς τοῦ χρόνου ἐργασίας. Ἡ ἀγγλικὴ ἐργατικὴ νομοθεσία. Ἡ παραγωγή τῆς σχετικῆς ὑπεραξίας. Ἡ ἀπονεργασία κλπ. Ὁ Β' τόμος τοῦ Κεφαλαίου πωλεῖται ἅδ. δραχ. 45 καὶ δεμ. 55 εἰς τὸ διεθνὲς βιβλιοπωλεῖον «**Ἀκαδημαϊκὸν**» (Πανεπιστημίου καὶ Ὁμήρου 8), ὅπου ἐγγράφονται καὶ συνδρομεῖται δι' ὁλόκληρον τὸ ἔργον, καὶ εἰς τὰ ἄλλα κεντρικὰ βιβλιοπωλεῖα.

Ἀλληλογραφία

— Ἐλάβομεν τὰ δελτία διὰ τὴν δωρεάν λήψιν τοῦ Βου τόμου τῆς Ἱστορίας Δ. Γούναρη τῶν κ. κ. Γ. Εὐαγγελίδου Ἐλευθ. Βαρέλλου καὶ Ν. Πίστη.
— Δημ. Πανουργιᾶν—Λεβάνειαν— Σᾶς εἰδοποιήσαμεν διὰ τῆς στήλης αὐτῆς.
— Νικόλ. Σχίζαν—Λουτράκιον— Ἀκρι-

βῶς αὐτοὶ ὑστεροῦν. Ἐπὶ τριακοσίων συνδρομητῶν, πρώην Ὑπουργῶν, Βουλευτῶν, πολιτενομένων ἐν γένει οἱ διακόσιοι πενήνκοντα δὲν ἠθέλησαν νὰ ἐνισχύσουν διὰ τῆς συνδρομῆς τὴν «**Ν. Ἐποχὴν**». Ἀκριβῶς διότι δὲν ἠθέλησαμεν νὰ καταστῶμεν κομματικὸν τυφλὸν ὄργανον.

— **Περίεργον**—Κόρινθον— Θέλετε νὰ καταστῶμεν σαφέστεροι; Ἐνχαρίστως: Ὑπὸ ῥῆξαιμεν καὶ εἰμεθα καὶ θὰ εἰμεθα Γουναρικότεροι καὶ τοῦ κ. Γουναρὸς ἀκόμη. Ὑμνήσαμεν καὶ ὑμνοῦμεν καὶ θὰ ὑμνοῦμεν τὴν ὑπέροχον φυσιογνωμίαν τοῦ πολυκλαύστου Ἀρχηγοῦ. περισσότερον παντὸς ἄλλου, καὶ διὰ τὴν δικαίωσιν τῆς ἱερᾶς αὐτοῦ μνήμης θὰ καταβάλωμεν καθ' ὅλην τὴν ζωὴν ἡμῶν πᾶσαν προσπάθειαν. Δὲν θὰ γείνωμεν ὅμως ποτὲ, μὰ ποτὲ καὶ Μεροκορικοί. Ἄν δὲν μᾶς ἐννοεῖτε, δὲν πταίομεν ἡμεῖς. Ἐλθετε εἰς Ἀθήνας, παρακολουθήσατε ἐπ' ὀλίγον ἐκ τοῦ συνεγγυς τὰ πολιτικά παρασκήνια καὶ τότε θὰ μᾶς ἐννοήσητε.

ΠΑΡΑΚΛΗΣΙΣ

Προσκληθούντι θεορῶς οἱ καθυστεροῦντες τὰς συνδρομὰς τοῦ Βου καὶ Γου ἔτους ὅπως ἐμδύσωσιν αὐτάς, διευκολύνοντες τὴν προσπάθειαν ἡμῶν διὰ τὴν ἀρτιωτέραν ἐκδόσιν τῆς «**Ν. Ἐποχῆς**» καὶ ἀποκτώντες τὸ δικαίωμα τῆς λήψεως ΔΩΡΕΑΝ τοῦ Βου τόμου τῆς Ἱστορίας Δ. Γούναρη.

ΙΣΤΟΡΙΑ Δ. ΓΟΥΝΑΡΗ

Τὰ ὑποπροκτορεῖται ἐφημερίδων τῆς Ἑταιρείας Ἑλληνικοῦ τύπου εἰς τὰς ἐπιρρίχας ἔχουν ἀναλάβει τὴν διάθεσιν τοῦ διδύμου.

ΟΑ'. ΤΟΜΟΣ

ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ Δ. ΓΟΥΝΑΡΗ

Ἡ τιμὴ ἔχει ὀρισθῇ εἰς 75 μόλιον δραχμὰς. Πᾶσα ὑπερτίμησις δέον νὰ καταγγέληται εἰς τὰ γραφεῖα τῆς «**Νέας Ἐποχῆς**».

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ Ο "ΤΙΤΑΝ",
ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ 33 ΤΗΛΕΦ. ΑΡ. 5-77
Γραφεῖα φορτώσεων ἐν ΠΕΙΡΑΙΕΙ

Τηλ. ἀριθ. 2-63

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΚΕΦΑΛΑΙΑ 3,000,000 ΔΡΑΧ.

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ΕΝ ΕΛΕΥΣΙΝΙ

ΑΡΙΘ. ΤΗΛ. 6-54

Τηλεγραφικὴ Διεύθυνσις:

«**ΣΙΜΕΝΤΟΤΙΤΑΝ ΑΘΗΝΑΣ**»

Τσιμέντα «**Τιτάν**» τύπου «**Πορτλάν**» (Ciment artificiel Portland) ἀνταποκρινόμενα εἰς τοὺς αὐστηροτέρους ἐπιστήμους κανονισμοὺς τῶν πεπολιτισμένων Κρατῶν δι' ἔργα ἐκ Μπετόν πάσης φύσεως.

Βέτον armé λιμενικά, πλακοποιία, ἐπιστρώσεις, ὑποστρώσεις ὁδῶν, κατασκευὴ πλίνθων (τούβλων) καὶ ὀγκολίθων (ἀγκωνάρια), πρέκια κτλ.

Τσιμέντο «**Κέρωψ**». Εἰδικὴ κονία, κατάλληλος διὰ τὴν κατασκευὴν ὁδραλικῶν ἀμμοκονιῶν διὰ συνθέσεως λιθοδομᾶς, ἢ πλινθοδομᾶς, ἀντικαθιστῶσα μὲ πλείστα ὅσα προτερήματα τὰ ἀμμοκονιάματα εἰς ἀσβέστου.

Πολὺ ταχυτέρα πηξίς. Ἀσυγκρίτως μεγαλειτέρα ἀντοχή, ὅθεν: Ταχύτης ἐκτελέσεως. Σημαντικὴ ἐλάττωσις τοῦ πάχους τῶν τοίχων, ἤτοι: Κέρδος εἰς χρήσιμον μόν χωρὸν καὶ οἰκονομία εἰς ἐργατικά καὶ ὀγκον λιθοδομῆς.

Συνιστᾶται ἰδιαίτερος δι' ἔργα λιμενικά.

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΧΗΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ & ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

33 — ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ — 33

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑΙ ΕΙΣ ΠΑΣΑΣ ΤΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΑΣ ΠΟΛΕΙΣ ΚΑΙ ΚΟΜΜΟΠΟΛΕΙΣ

ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΩΝ

Εἰδικὰ σύνθετα λιπάσματα διαφόρων τύπων διὰ πᾶσαν ἔν γένει καλλιέργειαν καὶ ἀπλὰ (ἄζωτουχα, ὑπερφωσφορικά, καλλιοῦχα), ὅξέα. — Θεϊκόν, Νιτρικόν, Ὑδροχλωρικόν, Θεϊκὸς σίδηρος, Περσπορίνη. — Ἐἶδη ὑελουγγείου. — Ἐἶδη γελωπίνης κοινὴ (τῆμα) ἐπιτραπέζια εἶδη. Φιάλαι παντὸς εἶδους Δαμιζάνι κτλ.

Ἡ Ἑταιρεία ἔχει ἰδιαίτερον τμήμα ΓΕΩΠΟΝΙΚΟΝ τὸ ὅποτον παρέχει δωρεάν, προφορικῶς ἢ δι' ἀλληλογραφίας, πᾶσαν πληροφορίαν δι' ὅλα τὰ γεωργικὰ ζητήματα καὶ εἰδικῶς διὰ τὴν χρῆσιν τῶν λιπασμάτων τῆς.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΟΙΝΩΝ ΚΑΙ ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑΤΩΝ

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Τηλεγραφική Διεύθυνσις : «ΟΙΝΟΒΟΤΡΥΣ»

Εταιρικόν κεφάλαιον ολοκλήρως καταβεβλημένον Δρχ. 10,000,000.—

Αποθεματικόν μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1922 » 11,616,111.—

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ & ΟΙΝΑΠΟΘΗΚΑΙ

Εν Μύλοις (Αθηνών), Ελευσίνι, Καλάμαις, Θεσσαλονίκη, Αχαΐα.
Πάρω, Κύμη, Βελίκα, Γαστούνη, Βραχατίω, Λευκάδι, Σάμω, Αλιβερίω,
Μαργοπούλω (Αττικής).

ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Οίνοι : Λευκοί, Έρυθροί, Γλυκοί, Μοσχάτοι.

Οινόπνευμα Καθαρόν διὰ ποτοποιίαν καὶ μετουσιωμένον διάφωτισμόν καὶ θέρμανσιν.

Οίνοι εἰς φιάλας : Επιγραπείοι, τοπικοί, θεραπευτικοί.

Βερμούτ (ἐκ φυσικοῦ Μοσχάτου).

Απόσταγμα οἴνου : Μεγάλη παρακαταθήκη παλαιῶν ἀποσταγμάτων οἴνου, παραγωγῆς τοῦ ἐν Μύλοις Ἀποσταγματοποιείου.

Κοινὰν ἀρίστης ποιότητος ἐκ παλαιοῦ ἀποστάγματος.

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΧΗΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ & ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ

ΠΡΟΝΟΜΙΟΥΧΟΙ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ

Δέχεται καταθέσεις ἐπὶ προθεσμίᾳ μὲ τοὺς κάτωθι τόκους
ἀπηλλαγμένους τελείως παντὸς φόρου.

ΕΙΣ ΔΡΑΧΜΑΣ

Διὰ τρεῖς μῆνας

Δι' ἑξ μῆνας

Δι' ἑν ἔτος καὶ πλέον

8 0)0

8 1)2 0)0

9 0)0

ΕΙΣ ΛΙΡΑΣ ΑΓΓΛΙΑΣ ἢ ΔΟΛΛΑΡΙΑ ἢ ΧΡΥΣΟΝ

7 0)0

7 1)2 0)0

8 0)0

Κατὰ τὴν μετὰ τοῦ Δημοσίου σύμβασιν δημοσιευθεῖσαν εἰς τὸ ἀρ. 80 φύλλον τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, τῆς 5 Μαρτίου 1926, αἱ πάρὰ τῇ Ἐταιρίᾳ καταθέσεις εἶναι προνομιοῦχοι ἀπαλασσομένης τῆς προσόδου τούτων ἐπὶ δέκα πέντε ἔτη παντὸς φόρου δημοσίου, ἀπλοῦ ἢ συνθέτου ἢ οἰονδήποτε ἄλλου δημοτικοῦ ἢ τοπικοῦ παρόντος ἢ μέλλοντος.

Αἱ καταθέσεις χρησιμοποιοῦνται ἐξ ὁλοκλήρου, δυνάμει τῆς ἰδίας συμβάσεως, πρὸς παροχὴν λιπασμάτων ἐπὶ πιστώσει εἰς τοὺς γεωργούς ἐπὶ τῷ αὐτῷ τόκῳ.